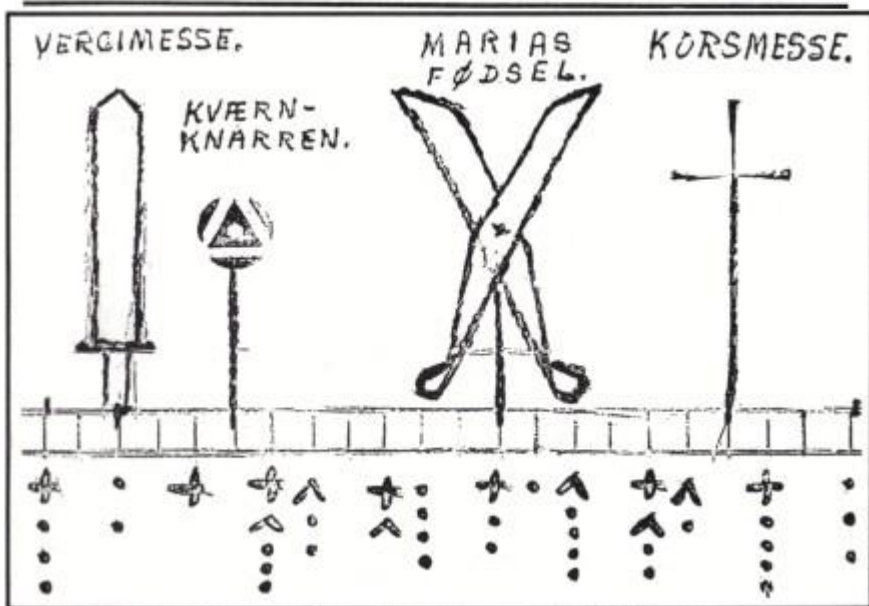

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr.3 1991 Årgang 9

Pris kr. 35,-

ISSN:0802-860

Utsnitt av primstav. Se artikkel side 250
Tegning av forfatteren

TRE ER RIMELIG

Vi leverer alle typer skur og
høvellast samt impregnerte
materialer

Godt utvalg i paneler og listverk

VI FORHANDLER OGSÅ TAKSTOLER OG LIMTRE

Gran
Almenning

2750 GRAN TLF: 063 - 30 000

GRAN MEIERI ER

MIDT I BLINKEN

- Riktige varer til riktige priser.
- God service.
- Hyggelig betjening.

HAR ALT - GIR ALT.

2750 GRAN

tlf. 063-30505

Her er enda en fordel du får som kunde i det lokale forsikringselskap

*Verdikonto er en ny type livsforsikring
som gir deg stor fleksibilitet i forsikrings-
dekning – nå og i fremtiden.*

*Verdikonto er også en meget gunstig
spareordning med høyrente fra første
sparekrone.*

**11%
RENTE**

*DU FÅR 11 % RENTE
PÅ SPAREPENGENE DINE
MED VERDIKONTO¹⁾*

¹⁾ Garantert ut 1991

Ta kontakt med oss for åpning av verdikonto

GJENSIDIGE
Forsikring

**Valdres Brannkasse
Vestoppland Gjensidige
Hadeland Gjensidige
Brannkasse**

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR I GODT UTVALG

TOTN tidsskrift heft 1-9	á kr.
TOTN árbok 1978-89	á kr. 120,-
TOTN árbok 1990	kr. 150,-
Totens bygdebok bind 1 (to halvbind)	á kr. 180,-
Totens bygdebok bind 2-3	á kr. 180,-
Totens bygdebok bind 4	kr. 335,-
AKSEL NAPSTAD: Villtotningen. Viser	kr. 40,-
MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegen	kr. 40,-
PÅL GIHLE: Frå gammalt	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Bondelag 1882-1982	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Østre Toten Skogeierlag	kr. 80,-
PÅL GIHLE: Hoff kirke	kr. 40,-
TOTENDIALEKTA: Form - bruk - framtid?	kr. 40,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 1-9	á kr. 30,-
TOTENMÅL OG ANNA MÅL hefte 10-14	á kr. 50,-
JOHN AA. GJESTRUM: Gards- og slektshistorie	kr. 90,-
ØYEBLIKKET SOM VAR: Gamle fotografier I	kr. 100,-
ØYEBLIKKET SOM VAR: Gamle fotografier II	kr. 130,-
MJØSA árbok 1982-83	kr. 100,-
MJØSA árbok 1984-86	kr. 130,-
ÁRBOK FOR GJØVIK nr. 1	kr. 25,-
ÁRBOK FOR GJØVIK nr. 2	kr. 40,-
ÁRBOK FOR GJØVIK nr. 3	kr. 60,-
ÁRBOK FOR GJØVIK nr. 4	kr. 80,-
ÁRBOK FOR GJØVIK nr. 5	kr. 120,-
ÁRBOK FOR GJØVIK nr. 6	kr. 130,-
VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG	
4 hefter pr. ár	kr. 25,-
1988	kr. 30,-
Fra 1989	kr. 35,-

Og mange flere. Se vårt utvalg.

TOTENS BOKHANDEL

LENA - Tlf. 60 594

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 Gjøvik

Medlemskontingent: kr. 130,- pr. år.

Lagets tidsskrift kommer 4 ganger i året.

Neste nummer av tidsskriftet kommer ca. 1. desember.

Siste frist for innlevering av stoff er 20. oktober.

ANNONSEPRISER:	1 gang	4 ganger
1/2 side.....	kr. 150,-	kr. 500,-
1/1 side.....	kr. 300,-	kr. 1000,-
Bakside	kr. 500,-	kr. 1400,-

HOVEDSTYRE

*Formann: Ole M. Granum, Camilla Collettsv. 23, 2800 Gjøvik -
tlf. 061-76 734 Nestformann: Jan Eilert Jaatun, 2857 Skreia
tlf. 061-63 893*

Kasserer: Gunvor Hilden, 2760 Brandbu - tlf. 063- 34 585

Sekretær: Harald Hvattum, 2890 Etnedal - tlf. 061-20 356

TIDSSKRIFTSTYRE:

*Jan Eilert Jaatun, styrer, Fredrik Dyhren, Pål Prestesæter og
Arne Amundgård.*

Postgirokonto: 0802 3001005

Bankgirokonto: 8126 05 02972

Innhold:

- 191 Fredrik Dyhren: Nordberg i Land
- 201 Torstein Kvale: Orgelbyggeren og mennesket Mats Hassel
- 205 Herman Nettum: Kilder om kongene rundt Irskesjøen
- 210 Lars Løberg: Fra konge på Suderøyene til bonde i Valdres?
- 212 Bokanmeldelser: a) Finnemantallet 1686
b) Gammelt frå Alvdal og Folldal
- 214 Arne Amundgård: Om Heringstad i Heidal
- 218 Per Jacob Desserud: Om Franzer i Jevnaker og litt mer
- 226 Odelskatteliste 1624 Aurdal
- 234 Tillegg og rettelser. Hilde Larsen Austarheim:
Mer om Goro Andersdtr. og Søren Tygesen
- 240 Per Bjørnerud: Odelssak om Solberg og Foss på Toten 1624
- 244 Terje Nordraak: Slekter fra Fluberg Vestås (II)
- 250 Torger Kraggerud: Primstavens sommerside
- 256 Svar på tidligere spørsmål
- 257 Nye spørsmål og svar

Nordberg i Land - et tillegg til gards- og slektshistorien

Av Fredrik Dyhren

Nordberg er en gard med slektstradisjoner. I gards- og slekts-historien for Land bind 3 kan vi fra nåtida følge slekta ledd for ledd bakover til rundt 1650, da brukeren het Anders Lauritsen. Før den tid nevnes Alf Berg, som i 1624 oppføres som eier og bruker av garden. Jeg vil her prøve å supplere historien om garden og de som bodde der på 1600 tallet.

I 1654 ble Anders Lauritsen på Berg, som var navnet på garden på den tiden, stevnet for tinget av Guttorm Bratt på Øystad. Guttorm var av den kjente Bratt-ætten i Gudbrandsdalen, og han er i ettertid kjent for sine mange rettsaker. På tinget i 1654 møtte Guttorms sønn Oluf Bratt og tiltalte Anders Lauritsen for en gjeld førnevnte Alf Berg var skyldig Guttorm Bratt. Han ville søke farens gjeld hos den som nå hadde Alf Bergs gods. Dette var 10 rdr. som sl. Alf Bergs hustru skulle være skyldig etter en dom fra 1635. Videre ble framlagt sorenskriver Jens Poulsens seksmannsdom fra 1632 og Otte Mogensens lagtingsdom fra 1638. Oluf Bratt ville ha utlegg i de 15 lispund skyld i Berg med underliggende ødegard Oudnerud, som skulle ha vært Alf Bergs odel. Han påsto Anders Berg uten lovlig adkomst plutselig skulle ha tilegnet seg dette for bruk.

Til dette spurte Anders Berg Oluf Bratt om hans far torde tilkjenne seg noen odelsrett, og Oluf svarte nei. Så ble vitnene framkalt. Svend Nerløs prøvet at for omtrent 20 år siden var fogden Christen Laugesen hos ham. Det var også enten Guttorm Bratt eller Anders Berg, hvem av dem kunne han ikke minnes, og tilbød Alf Berg som da levde og hans hustru Tore Berg penger. Hva dette var for mintes han ikke, imidlertid kastet Tore Berg pengene fra seg på golvet og ville ikke motta dem.

Hoffuord Hoff mintes at i 1633 ved St. Hans tider kom Anders Berg til ham og bad om følge opp til Berg, der leverte de 7 1/2 rdr. til Tore Berg i hennes hand. Da sa Anders til henne, der har du løsningspenge for Berg.

Svend Berg framsto og provede at da Anders kjente seg til Berg så bygslet han til Peder Alfsens 3 fj. i Berg og lovet å holde Peder fri for Guttorms tiltale i alle måter. For det ga Peder Alfsen Anders i første bøkell en sotet hest god for 8 dlr. og et sengeklede god for 4 dlr. Videre fortalte Svend Berg at en tid senere kom (flyttet) Anders til Berg. Da sa Tore Berg: "Nu kommer hand fløtningen, och vil biude løsningspenge for Berg, Tager ieg løsningspenge, da skall hand giffue lige for hesten och sengeklede mit".

I mot Guttorm og Oluf Bratts tiltale og søkning formente Anders Berg at Guttorm Bratt ingen rett til påtale hadde i denne saken, da han ikke hadde arvet noe etter Alf Berg. Nils Frigsen tilholdende på Rue i Land framsto for retten og forega at han på sin kvinne Kari Alfsdtrs vegne og etter fullmakter fra sine svogere Jon Røe og Oluf Kolbiørnshus samt Ingeborg Alfsdtr, om at de ikke hadde noe å klage på omtvistede gods innfrielse. Ei heller hadde de gitt Guttorm Bratt fullmakt til noen påtale i denne saken.

Dernest framla Anders Berg flere brev for retten. Innholdet av disse er ikke referert, men det kan være av interesse å ta med hva det dreier seg om:

1. En skriftlig beretning og fullmakt av de andre Alf Bergs barn om at de ikke hadde gitt Guttorm Bratt noen fullmakt i denne saken. Brevet er datert Bilden den 12. september

1654. (Hvem noen av dem kan være får vi kanskje kjennskap til i tingboka fra 1658. Alf Alfsen kongens sagmester ved Aamodts brug? og hans bror Haagen Alfsen sies der å være tilfredstillet i forbindelse med Bergs nye eier Anders Lauritsen. Brødrenes svoger Mikkel Bentsen nevnes også).

2. Sorenskriver Jens Poulsens og 6 menns dom, pålydende omtvistede gods dat. 24. jan. 1633.
3. Et odelsjordeskiftebrev under sorenskriver og 6 menns forsegling dat. Berg 20. mars 1635 om omtvistede gods.
4. Lagmannen Otte Mogensens avsatte dom ved Hamar lagting takketirsdag 1637.
5. Et provsbrev under sorenskriver og 6 menns forsegling, dat. Nes tingstue den 11. des. 1637.
6. Et pantebrev utgitt av Arne Jonsen Struxnes dat. 24. mai 1642 pålydende bemeldte gods.
7. Et gammelt brev under 3 menns forsegling angående omtvistelige gard Berg, dat. Hoff i Land 10. april 1574.
8. Et gammelt brev under 2 menns forsegling anlangende jordesките i Berg dat. St. Fabianis dag 1560.
9. En arvetalls regning under sorenskriver Herman Hansen og 6 menns forseglinger, dat. Hoff tingstue på Toten den 10. april 1633.
10. Et provsbrev anlangende arvetalls og ættleggsregning under sorenskriver og 6 menns forsegling, datert Rødnes tingstue i Land 19. april 1653.

Ved å slå tilbake i tingboka på sistnevnte dato får vi greie på hva provet Peder Olufsen ytre Hond i Gran 70 år gammel kunne minnes. Hans husbonde avgagne Erik Egge i Brandbu og Joen Røse på Toten var på Egge nogle år før den 3 års feide mellom Sverige og Danmark (Kalmarfeiden 1611-13), hørte han de provede at 2 søstre ved navn Gunder og Gudbiør åtte (eide) Berg og Oundnerud i Land. Forne. Gunde avlede en sønn ved navn Effuind og han en sønn Simen. Hvilken Simen Peder Hond provede selv å ha kjent, og at samme Simen Effuindsen bodde på bemte. gard Berg i Hoff sogn i Land. Han etterlot seg en sønn ved navn Harald der avlede en datter, Sigri Haraldsdr, som nå har før bemelte Anders Lauritsen til ekte. Det samme

framsto Kari Eriksdr. boende på Rødnes, 70 år gammel, og etter bogerede provede likeså. Dette var Oluf Lauritsen Skjellungen innkalt til retten for å høre på av Anders.

At Guttorm og Anders ikke var beste venner får vi også høre i en rettssak et par år senere. Denne gangen var det Anders Berg som stevnet bonden på Øystad. Det gjaldt adskillige poster, nemlig 2 års avgrøde for et jordbruk som kalles Øverjordet, for skatter og skyssferd ved rettsakene, kost, tæring og andre forårsakede bekostningsutgifter. Alt gjeldende Guttorms anpart i Berg.

Deretter lot Anders Berg framføre en del vitner. Hoffuord Hoff og Mogens Hvalby provet like ord for ord som de tilforn ved deres ed for den forrige sorenskriver Anders Carlsen og 12 menns lagrett den 18. febr. 1636.

Eluff Løken provede at han for noen år siden på lensmannens vegne med 6 menn var på Berg som Anders nå påbor. Der hadde Guttorm Bratt hatt med seg noen jernkramper og han ba sin tjenestedreng å slå dem for døren enda faren, om det var Anders Bergs eller Tore Bergs eller deres begge husket han ikke, lå innenfor. (Det må tilføyes at husene den gang ikke hadde vinduer eller andre store åpninger enn ljoren i taket hvor en kunne komme ut).

Oluf Siffuersen Mitberg og Ragnild Siffuersdr. i Land tilholdende provet at for noen år siden fratok Guttorm Bratt førnevnte Anders Berg hans avgrøde i 2 år og førte den til Øystad. Jaget ham med kvinne, barn, creatur og fe fra hans gard. Til Mitberg kom Anders gråtende og ba Olufs far Siffuer om husly og tilhold etter som det var vinter like før jul. Uenigheten om garden ser ut til å ha versert for retten i 20 år i det det vises til den lagretts dom av 4. 5 1636. Videre nevnes også dom av 28. 1 1653 og en ny lagrettsdom av 1. 5 1655.

Guttorm Bratts hensikt med å stevne Anders Berg var å bli eier og sikre seg bygselsretten over Berg. I 1624 eide Alf Berg 1 skip pund i Berg og 1 sk. i Oudnerud. Ved neste oversikt en kjenner til i 1642 hadde Guttorm tilegnet seg 1/2 skip pund i alt og de resterende 3 fjerdinge eller 15 lispund oppføres Anders Berg med (forskjellen i størrelse ved de 2 årstallene kan komme av forhøyelse av skylden). Bygselsretten hadde den til

hver tid største loddseier i garden, det vil si at han kunne bestemme hvem som kunne bruke garden. Det fortelles i 1654 at til de 3 fjerdinger omtvistelig gods hadde Alf Berg vært en pantemann. (Det vil si han hadde kjøpt eller arvet godset, men ikke vært odelsberettiget til det). Etter landsloven kunne ikke Guttorm Bratt søke sin gjeld hos Anders Berg. Siden sl. Alf Berg hadde etterlatt seg arvinger som ennå lever, bør han gjøre sine anfordringer der om han har noen rett.

Dommene som ble avsagt i rettsakene falt til Anders Bergs fordel, fordi han med sin kvinnes odell, hadde rett til å besitte garden. Om Øverjordet på Berg sies det: "Da efterdi for oss i rette legges en hiemtings domb under 12 mends forsigling dat. Nes tingstue i Land dend 28. Januari 1653 derom affsagt. Hvilken domb ved magt och Ehre(?) at stande, endnu ei anderledes, ehr beuisligtgiort, huorføre vi imoed samme domb ei viste at kiende ald den stund bemeldte dombs underkiendelse ei fremvises". Etter utgangen av disse rettsakene ga Guttorm Bratt opp forsøket på å bli beste mann på Berg. Senere oppføres Anders Berg i skattelistene å være eiende 1 skippund, mens Guttorm Bratt eide resten, 1 fjerding.

Peder ytre Hond's prov medfører at slektstrådene kan trekkes flere ledd bakover. Ved en normal generasjonsveksling kan det antas at søstrene Gunde og Gubiør var født sist på 1400-tallet. Det sies ikke noe om deres tilknytning til Nordberg, men arvetallsregningen fra 1654 gir grunn til å tro at de var odelsberettigede i garden. Kanskje var Gunde bosatt på garden og brevet fra 1560 kan tidsmessig være en deling etter henne. Hennes sønnesønn var bosatt på Nordberg, men det er mindre trolig at Harald Simensen brukte garden siden vitnet ikke nevner det. Andre arvinger kan ha brukt garden en tid før Alf Berg kom dit. Vitnemål forteller Anders innløste garden i 1633. Han bykslet bort igjen til Peder Alfsen de 3 fjerdinge han hadde løst fra Alf Berg. Selv tok han i bruk Guttorm Bratts del i garden med de prøvelser det medførte. I skattelistene oppføres ikke Anders før ca. 1642-43, så det er vel på den tiden han ble bruker på hele garden.

Ut i fra de mange rettsakene får en inntrykk av at Anders og hans hustru ikke var de best berettigede til å besitte Nordberg. Kanskje har slektninger ikke hatt midler til å gjøre ham rangen stridig. Navnet på noen slektninger kommer ikke direkte fram, men Arne Jonsen eller hans hustru Maritte Mikkelsdtr. som nevnes i pantebrevet fra 1642 må være en slektning. Som enke solgte sistnevnte i 1661 odelsretten til 1 skippund i Nordberg til Anders Lauritsen. Ved å bla litt i tingboka finner vi nok en sak hvor en aner samme forbindelser.

Det var ikke bare Nordberg Anders Lauritsen følte seg berettiget til. I 1653 stevnet han Mogens Hvalby fordi han "skulle ha optaget, hans Rettighed, af hans berettigede Jordegoudz udi Struxnes som skulle være 1 1/2 fierding Biugmell aarlig rente". Anders irettela et gammelt skiftebrev dat. Nordberg i Hoff kirkesogn S. Fabiani dag 1562 dets videre innhold. Deretter framla han førig fogd sl. Peder Knudsens seddel fra 1632 på samme gods, og sønnen, Hr. Mogens Pedersen Onsøens seddel fra 1646, samt et gammelt pergamentsbrev på gods i nedre garden Struksnes.

Mogens på sin side framla et provsbrev fra 1595, meldende om en part i Struxnes, og en kontrakt fra samme år om et jorde i garden. Deretter framsto Maritte Mikkelsdtr. sl. Arne Jonsens på lille Struksnes, og bekjente at fogden Peder Knudsen hadde satt dem inn på den bråte ved Struksnes som nå kalles lille Struksnes. Siden ville sl. Hans Struksnes trenge dem derfra, men de hadde så betalt fogden Jacob Eggertsen 2 kyr i første bygsel. Det vitnet Hoffuord Skude og Oluf Myre hadde skjedd for 12 år siden.

Vi har fått høre at det omtvistede godset en tid har tilhørt fogden først på 1600-tallet. Men også dette godset har brukerne på Berg eid siden det vises til skiftebrev derfra i 1562. Eiere av bondegodset Struksnes i 1642 var hr. Mogens Pedersen, Mogens Hvalby og tidligere nevnte Guttorm Bratt. Nettopp de 3 samme personer finner vi også som eiere i Øksnegardene. Kan vi her se konturer av forskjellige arveparter? Det får bli en antagelse.

Av andre opplysninger kan nevnes at Anders ved oppteignelsen av militærmanntallet i 1666 var 63 år og bruker på halve Nordberg. Han og hans hustru etterlot seg 2 sønner. Den yngste sønnen finner vi ikke i det førnevnte manntallet, men han dukker senere opp på Føllingstad i Vardal der han hadde giftet seg med ei datter på garden. Om hans slekt vises til Tidsskriftet nr. 3 1989.

Den eldste sønnen Laurits var i 1666 31 år, og hadde da tatt over bruken av halve Nordberg etter faren. I hans tid får vi høre beretningen om et drap som skjedde på garden. Finnen Henrik Steffensen Tranholt kom i april 1682 til Nordberg for å kjøpe halm. Karen Mikkelsdtr. som tjente der sa hennes husbonde var på Mitberg, og finnen gikk etter dit. Da de kom tilbake ved middagstider, satte de seg i stuen for å drikke brennevin til solen gikk ned. Hjelp med halmen kunne han få av soldaten Erik Hansen, men han hadde bare tid den kvelden. Deretter gikk Laurits til sengs. Marte Wernersdtr. som også tjente på garden vitnet at da hun gikk over gardsplassen, så hun halmen lå rundt sleden. Hun hørte soldaten spørre finnene: "Hva feiler halmen", svaret var: "Det kommer deg ikke ved min venn, jeg går og taler med mannen som ligger i sin seng". Erik spurte på ny: "Hva feiler deg min mann?" "Det feiler deg visst hugg", sa Henrik og la til: "Slår du meg, djevelen for i meg, skal jeg ikke møte deg". Så lo soldaten av ham og sa: "Gud nåde deg, kanskje du har kniv og vil stinge". "Du vist ikke hva der er i hjertet", sa finnen. Vitnet ba så soldaten ikke ense ham siden han var drukken. Laurits hustru Gubiør Kaaresdtr. og sønnen Anders gikk deretter ut og ba finnen gå inn da de ikke ville han skulle reise så seint på kvelden. Etter at de vel hadde kommet inn, gikk finnen mot soldaten. Denne slo finnen med sin hose og fikk deretter tak i et vedtre og slo 2 slag. Finnen hadde på sin side kniven framme og brukte den. Etterpå holdt soldaten begge hendene på magen og gikk opp på et kott og la seg. Magen var skåret opp så tarmene kom ut. Av dette døde soldaten ved middagstider andre dagen.

Om Henrik Tranholt fortelles at han hadde kommet fra Sverige der han var født. Der hadde han også begått en lignende handling og rømt fra landet. Til Land hadde han kommet for 24 år siden og de siste 16 år hadde han bodd på plassen Tranholt.

Straffen ble nå etter Landsloven, fradømmelse av livet og inndragning av boets lodd(?) (midler) til kongen.

Rettsaken opplyste at Laurits Andersens hustru het Gubiør Kaaresdr. Kaare var et relativt lite brukt navn, og det kan ofte være fornuftig å se over bygdegrensene når en skai prøve å finne foreldre. Tidligere har vi sett at familien på Berg var kjent både på Toten og Hadeland. Undersøkelsene endte med et skifte på Kjos i Brandbufjerdingen på Hadeland der Laurits Berg av Land var blant de som hadde penger til gode av boet. Skiftet var etter Birette Effuindsdr. den 2/5 1664 og hennes etterlatte mann Kaare Olsen Kjos. Deres barn og arvinger var:

1. Ole Gullerud (40 år i 1664)
2. Iffr Kios
3. Eli førig boende på Soelberg
4. Marit Undeli
5. Sl. Rønnaugs barn Hans Pedersen
6. Anna Raasem
7. Gubiør Berg

Det fortelles at den sl. quinde eide odelsgoods i Øvre Egge som Anders Joensen påbor 2 sold uten bygsel som regnes for 1/2 skipfund.

Samme år var det forøvrig skifte etter sønnen Iffr Kios som døde barnløs. Der sies faren Kaare å være en skrøpelig og bedaget mann som ikke kan ta hand om arven etter sønnen. Derfor forordnes hans svoger (svigersønn) Even Raasemb. Et par år senere ble det sagt for tinget at Kaare var død. På Kios hadde Kaare sittet i adskillige år. I 1647 som bruker av 2 pd. 1/2 fr. 3 set. t. 6 pd. s. I odelskattelistene fra 1624 og 42 oppføres han med foruten godset i Egge også med 2 huder i Finden i Land.

Laurits Nordberg døde i 1683 og den 6/10 ble det utferdiget skiftebrev etter ham. Dessverre er skifteprotokollen for den tiden forsvunnet. I ettertid får vi vite at Laurits hadde overtatt farens odelsgoods i Nordberg på 1 skippund. Det ble også vist til skjøtebrev av 27/3 samme år. Hans odel i de 1 1/2 fj. i Struksnes solgte barna i 1706 til deres søskendebarn Ole Haraldsen Føllingstad. Barna var:

1. Birgitte Larsdr. + 1725 61 år. Hun ble gift med Løen Gulbrandsen fra Sand +1700. Paret ble brukere på Hvalby. Etter mannens død giftet Berit seg på ny med Mogens Lauritsen.
2. Mari Larsdr. Hun var gift med Knud Christophersen Hasvold fra Hogner +1729 67 år.
3. Anders Lauritsen som overtok farsgården Nordberg. Han var først gift med Kari Olsdr. Stor Aadnes som det var skifte etter i 1706. Hun etterlot seg barna Hans og Mari som var henholdsvis 3 og 7 år gamle.

Det fortelles i skiftebrevet at enkemannen tilkom av gammelt odelsgods i garden alene på sin part etter beregning og samtale med sine søstres menn 10 lispund. Den annen halve part eide hans mor så lenge hun levde. Denne delen fikk Anders og hans 2. hustru Ragnild Tostensdr. kjøpt i 1708 av sine svogre.

(Det er tanken å komme med stoff rundt Ragnild Torstensdr. slekt i en senere artikkel).

Kurs i slektsforskning

Kurset starter 23. sept. kl. 18.00
på Gjøvik bibliotek.
Påmelding til Ole M. Granum
i telefon (061)76734 eller (061)73800.

Orgelbyggeren og mennesket

Mads Hassel

Av Torstein Kvale

(Fortsettelse fra nr. 4 - 1990)

Som nevnt var Mads Hassel bortreist under skiftet 5. mai 1792. Kanskje han da var et sted og bygde orgel. Dessverre er det lite vi vet om ham som orgelbygger. Hvor mange orgler bygde han? Hvilke kirker bygde han orgelverk til? Hvor dyktig var han? Det er spørsmål det ikke er lett å finne svar på.

Nå er det imidlertid et notat som undertegnede skrev av på Dyren før brannen der da så mye gikk tapt. Der står det: "Mads byggede orgler på Modum, Ringerike og flere bygder og i Balke kirke. Orgelpiberne lagede han selv. Han høvlede Blyet. Sit verksted havde han på loftet i stabburet, havde ikke egentlig noget Haandverk, men var Altmuligman. Medens han var hjerne paa Rognstad, blev Rognstad Teglverk bygget, og han var med ved Anlægget."

Hvem som har skrevet dette, er ikke helt klart, men det har vel helst vært lensmann Even Evensen Gihle eller hans sønn Even. De var begge ivrige samlere av gammelt. Undertegnede har prøvd å finne ut hva for kirker på Modum, Ringerike eller andre bygder Mads Hassel bygde orgler til. Det nærmeste som er fastslått, er at Heggen kirke på Modum fikk nytt orgel i 1796, men navnet på orgelbyggeren er ikke nevnt, bare navnene til 10 bønder som ga orgelet til kirken. Dette var jo i Mads Hassels virketid, så hvis Dyren-notatet er rett, kan han ha vært mester for dette orgelverket.

Når det spørres om hans dyktighet, viser orgelet hans i Balke kirke at det var solide saker han laget. Det var i bruk i 100 år. Da det ble skiftet ut i 1901, tok Ole Rognstad vare på det og gav det til Toten Museum. Nå er det imidlertid på Toten Museum nok et orgel som skal ha stått i Balke kirke. Det fant konservator Johannes Sivesind hos Bernhard Lindstad i Skreien. Det ble solgt på auksjon på Østre Hveem i 1911, og kjøperen var Bernhards far, Nils Lindstad. Både pipene og belgen var i uorden, men Bernhard og hans bror Thorvald satte det i stand så det ble brukbart å spille på. Tradisjonen om at orgelet skulle ha stått i Balke kirke, holdt Bernhard Lindstad fast på i en samtale undertegnede har hatt med ham, og en må undres på om dette var det orgelet Mads Hassel var med på som håndtlanger.

En Hassel-ætling, Jørgen Ulsrudstuen (1887-1987), visste mye om slekten og fortalte at Mads Hassel var svært temperamentsfull. Da han bygde Balke-orgelet, hadde han med seg en gutt som håndtlanger. Gutten ertet ham fordi det var en orgelpipe han ikke fikk til. Da ble Mads rasende, tok orgelet og hev det ut så det gikk i knas. Undertegnedes mor fortalte også dette, "men han var ikke langsint", sa hun. Sinnet la seg snart. Rolig samlet han delene samme, begynte på nytt og fikk det til.

Det var med Mads som med alle andre: Han hadde gode og mindre gode trekk i sin karakter og livsførsel. Lærer Henrik Hassel forteller således at Mads var drikkfeldig og at han til slutt måtte gå fra garden p.g.a. fyll, kortspill og dumme handler, men han fikk beholde Hassel. Dette er nok en overdrivelse. Han hadde jo aldri Rognstad, men dette med kortspill er det noe i, for 16. april 1796 ble Mads Hassel og Johan Moldbergbakken dømt for hasardspill og helligdagsarbeid. Even Svendstuen vidnet at de en søndag hadde spilt Rut, "som spilles således at enhver får 3 kort, og den der har høieste øine, tager alt hva der er sat." Hver av dem ble dømt til å betale 6 lodd sølv eller tre riksdaler, samt 18 ort for stemplet papir og saksomkostningene.

Dyren-notatet nevner også drikkfeldighet: "Han eide hele Hassel, men det var bestemt at han skulde svare 16 mrk. til Rognstad, for at han som var drikkfeldig ikke skulde miste det."

Mads Hassels orgel i Balke kirke 1801 - 1901

Det er ikke riktig at Mads eide hele Hassel, men 7. mars 1801 ble det tinglyst på Petterud at Anders Henrichsen overdrog den halve del av plassen Hassel til sin bror Mads Henriksen. Teksten viser at dette er en husmannskontrakt, og vilkårene var at han skulle betale en avgift på 4 riksdaler 14. april hvert år, holde plassen i forsvarlig stand og så sant avgiften ble betalt, beholdt han og hans kone plassen i hele deres levetid. Her står det da ikke noe om drikkfeldighet.

Som nevnt ble Rognstad delt i 1791, og da ble også Hassel delt mellom brødrene Ole og Anders. Også under Ole på østre Rognstad var Mads husmann ifølge en kontrakt, og folketellingen av 1801 viser det.

Trist avskjed

Mads Hassel må hatt et strevsamt og hardt liv. Både skulle han bygge orgler, noe som medførte mange reiser, og som husmann være ansvarlig overfor to gardbrukere med hensyn til arbeid og vedlikehold av bruket Hassel. Attpåtil hadde han alkoholproblemer som sikkert har bremset på hans virksomhet som orgelbygger og husmann. Såvidt en kan se av dokumenter der hans navn er nevnt, er han aldri blitt tittulert som orgelbygger, bare som husmann. Var det fordi hans produksjon ikke var særlig stor og anseelsen derfor mindre?

Hans avskjed med denne verden ble trist. Ifølge kirkeboka døde han 2. februar 1820, og det står: "fundet ihjelfrossen". Om dette forteller lærer Henrik Hassel at det skjedde på hjemvei fra et julegilde, og Dyren-notatet opplyser "at han var full og på veien hjem fra Sanden til Hassel frøs han ihjel på Isen". Jørgen Ulsrudstuen kunne fortelle at julegildet var på Hanestadsanden.

Det ble sorg i Hassel, men datoen for hans død er interessant. Det viser at totningene inntil da holdt på med julegilder til kyndelsesmesse, 2. februar, den tradisjonelle avslutningsdatoen her i landet.

Kilder om kongene rundt Irskesjøen

Av Herman Nettum

Kilder

Det er utgitt hundrevis av skrifter som sagaer, krøniker, annaler og andre bøker som omtaler kongene på Vesterhavsoyene. Foruten de islandske sagaer kan jeg nevne noen store historiske verker som "Monumenta historica Britanniae", O'Connors samlinger "Rerum Hibernicarum Scriptores" som bl.a. inneholder Ulsterannalene, Innisfallens annaler og De fire mestres annaler, nedskrevet på 1500-tallet av fire irske munkar på grunnlag av atskillig eldre håndskrifter. En kommer selvsagt ikke utenom storverket "Chronicon Saxonicum" samt "Chronica Regum Manniae et Insularum" (Mankrøniken), skrevet på latin av en klostermunk, men som visstnok skal inneholde flere unøyaktigheter. P. A. Munch har skrevet en delvis oversettelse av Mankrøniken.

Nå er det dessverre slik at kildene spriker og det gjør det selvfølgelig vanskelig å si hva som er rett og galt. Det eneste en kan gjøre med slektsrekker som av og til dukker opp uten kildeanvisning, er å peke på opplysninger som klart ikke har noe med "virkeligheten" å gjøre, eller som har en sammenheng som ellers er helt ulogisk.

"Oppfinneren" av slektsrekken i tidsskrift 1-1984, og som gjør Harald Svarte av Man til en sønn av Gudrød Eiriksson oppgir ingen kilde, men han må i allfall hatt kjennskap til Jon Leirfalls bok "Tusen år på Man". Teksten til generasjonene fra Harald Svarte (nr. 4) til Harald Gudrødsson (nr. 10) er mer eller mindre direkte avskrift fra denne boken. Det er derfor pussig at han ikke har fulgt Leirfalls opplysninger når det gjelder Harald Svartes far som her uttrykkelig sies å hete Gudrød Haraldsson. Leirfall bygger sitt avsnitt om de norske kongene på Man på P. A. Munch: "Det norske Folks Historie". Munch har ofte meget inngående analyser både i tekst og fotnoter. Han forteller hvilke kilder stoffet er hentet fra, og det er ikke tvil om at Munch har foretatt et grundig studium av sine kilder.

Om Makk Haraldsson

I bind III forteller Munch om Harald Svartes far og farbror. Faren het iflg. Munch altså Gudrød Haraldsson som hadde en eldre bror med det noe underlige navn Makk Haraldsson. Leirfall kaller han Maccus Haraldsson. Denne kongen opptrer i forskjellige annaler med noe varierende navn. I Mon. hist. Brit. bd. I s. 578 står det Maccus og på s. 849 (fru Brut y Tygwysogion) Marc uab Herald, og hos Caradoc av Llancarvan heter han Mactus Haraldsson. I O'Connor bd. III s. 504 (fra De fire mestres annaler) kalles han Macnus Mac Arailt, og i Innisfallens annaler brukes bare Mac Arailt. Fra et heller tvilsomt diplom fra 971 signerer denne personen selv med Mascusius archipirata der det siste vel må kunne oversettes med "vikinghøvding". Navnet Magnus var på de tider visstnok ikke brukt som selvstendig navn, og Markus var i allfall ikke noe typisk "norsk" navn. Munch er også inne på tanken om at Makk ikke var noe navn, men rett og slett kunne det være det samme som Mac (sønn av). Han forlater imidlertid denne teorien da han mener at navnet forekommer så ofte og i så forskjellige varianter at det må dreie seg om et fornavn. Munch kaller han derfor Makk Haraldsson og sier samtidig at

han ikke må forveksles med Makk Olavsson som drepte Eirik Blodøks. Nå er det senere faktisk ført beviser for at ordet Makk eller Maccus alene slett ikke var noe navn, og jeg skal forklare dette ganske kort. Et gammelt irsk alfabetssystem fra hedensk tid ble kalt Ogam eller Ogham. Det besto av 20 bokstaver eller tegn og ble brukt på gravsteiner o.l. til langt inn i mellomalderen. Disse inskripsjonene viser klart at opprinnelsen til ordet Mac var Maqqas (gen. Maqqi) som igjen er det samme som det gammelirske Macc som senere ble til Mack, Mac og Mc. Dette ordet ble latinisert til Maccus og viser altså ikke noe navn, men et patronymprefiks som svarer til våre sen-navn. Makk eller Maccus Haraldsson blir altså "sønn av Haraldsson" og gir derfor ingen mening. (Fra "The early Cultures of North-West Europe" i kapitlet "Notes on the Ogam Inscriptions of Southern Britain" av Kenneth Jackson). Ordet Mac ble også brukt uformelt som "navn" på en mann som en ellers ikke kjente fornavnet på (Webster), og årsaken til at noen kilder bare bruker prefiks og farsnavn, må da kunne forklares med at forfatteren ikke kjente fornavnet.

Harald Svartes opphav

Marcus ? Mac Harold falt sammen med sine to sønner i et slag mot kong Brian av Munster ca. 978 og broren Gudrød Haraldsson ble deretter konge på Man og Suderøyene, men falt i 989 (O'Connor bd. II s. 267 fra Tighernachs annaler, og bd. IV s. 286 fra Ulsterannalene). Gudrøds sønn var iflg. Munch Harald Svarte av Ysland som i noen kilder feilaktig er oversatt med "of Iceland", bl.a. i "The Norse History in the Isle of Man". Dette må bero på en feiltolkning av navnet Ysland som altså ikke er Island men øya Islay i Irskesjøen. Harald ble senere konge av Man og var far til Gudrød Crovan, også kalt Meranagh, d. 1095, og som altså var far til Olav Bitling d. 1153. Hvis Harald Svartes farfar var identisk med Harold of Limerick d. 940 (se neste avsnitt), får vi her bare 5 generasjoner som døde i en periode på 213 år. Bortsett fra at jeg synes det høres noe lite ut, så er det fullt mulig, og jeg har ingen problemer med å slutte meg til Munch og hans kilder.

Den noe mer sagapregede slektsrekke jeg brukte i artikkelen om kongene på Man og Suderøyene går forresten til den andre ytterlighet: Ranald "Higher than the Hills" (d. e. Ragnvald Hediumhære eller Heidumhå som forresten betyr "Den høyt ærede" og ikke "høy som heiene"). Denne kan ha vært den samme som Ragnvald Heidumhære fra Vestfold, men det sies om denne Ranald at han ble jaget bort fra Orknøyene og havnet i Irland/Godfrey Ranaldson herjet i Irland i 854, d. 873/ Ivar Godfreyson, konge i Irland og Waterford d. 882/Sithric Gale (den heltmodige) også kalt Coreck (den blinde), konge i Dublin og York d. 927/ Harold, konge av Limerick d. 940/ Godfrey Haraldson, konge av Man og øyene d. 989/Olof Godfreyson/ Ranald (Reginald, Ragnhall), konge av Man/Godfrey Ranaldson, konge i Dublin/Harold Black d. 1040. Her er det altså puttett inn 3 generasjoner mellom Gudrød d. 989 og Harald Svarte d. 1040, og det kan se noe drøyt ut, men så lenge vi ikke kjenner fødselsår, er det i allfall teoretisk mulig. Minst én kilde har en åpenbar feil i denne slektsrekken i det den hevder at Harald av Limerick var sønn av Sithric Gale og en prinsesse av Wessex, kong Athelstans søster. De ble gift 30.1 926 og kunne derfor ikke ha en sønn som falt i 940 og som i tillegg også etterlot seg en sønn. Denne Harald må, hvis han i det hele tatt hører hjemme her, vært en sønn av Sithric Gale fra et tidligere ekteskap. Munch nevner at han hadde to voksne sønner, Olav og Gudrød, som ble jaget bort fra Northumbria av kong Athelstan etter farens død i 927, men nevner ingen Harald. Det kan likevel bety at Harald allerede var etablert i Limerick på det tidspunkt.

Magnus Berrfötts tokt til Vesterhavsoyene

Munch, og dermed også Leirfall, skriver at den norske kong Magnus Berrfött gjorde et tokt til Vesterhavsoyene allerede i 1093, for bare på den måten blir det sammenheng i det Snorre, Mankrøniken og irske kilder forteller, skriver Leirfall. Munch har en lengre forklaring på dette i bd. V s. 422 ff., men p.g.a. kildeprik som også Munch selv nevner, kan dette neppe bli mer enn en antakelse. Magnus ble tatt til konge i Norge etter

faren Olav Kyrres død i 1093, og i flg. Snorre hadde han både i 1093 og i begynnelsen av 1094 mer enn nok å stri med på hjemmebane mot fetteren Håkon Magnusson Toresfostre som ble støttet bl.a. av opplendinger og trøndere. I allfall nevner ikke Snorre om noe tokt til Vesterhavsoyene før i 1098. Riktignok fikk Magnus Berrføtt tilnavnet "Styrjaldar-Magnus" (Krigs-Magnus), men han kan ikke ha vært både i Norge og på Vesterhavsoyene på samme tid. Se forøvrig Norges Kongesagaer, Finn Hødnebøs oversettelse bd. IV, Håkon Håkonssons Saga ss. 150, 151, 152, 221, 255 og 256 og spesielt merknadene i margin.

JERNVAR'N
har det du trenger!

ALT I TRELAST
Reisverk - Paneler
Listverk - Impregneret

BYGGEVARELAGER
på TOTEN BETONG

- Kjøkken
- Bad
- Garderobe
- Gulvbelegg
- Tapeter

VÅR JERNVAREAVD.
har mer enn du tror!

TIL BORDS
Kjøkkenutstyr
Glass
Stentøy
Gaveartikler
Mange gode tilbud!

ÅPNINGSTIDER:
Mandag-torsdag 09.00-17.00
Fredag 09.00-18.00
Lørdag 09.00-13.00

BYGGSENTERET
JENA
JERNVARE AS
TELEFON 061-60 666

Fra konge på Suderøyene til bonde i Valdres?

Av Lars Løberg

Herman Nettum gjør i artikkelen "Kongene på Man og Suderøyene", tidsskrift nr. 2-1991 s. 124-127, rede for slektskapsforholdet mellom endel av de norskættede kongene på Suderøyene og Man. Han bruker samtidig anledningen til å ta et oppgjør med den falske anelinja som er presentert under tittelen "Slektsrekke" i tidsskrift nr. 1-1984 s. 29-34 og til å påvise feiltolkninger og sammenblandinger mhp de eldre Man-kongene. Framstillingen er imidlertid ikke like solid når Nettum prøver å knytte disse kongerekkene til vårt område ved å gjøre riksråd Pål Eriksson til sønnesønn av den siste av Suderøy-kongene, Duggal McRuaidhri.

Denne hypotesen ble fremmet allerede i forrige århundre av G. Munthe, men den ble ettertrykkelig tilbakevist av Anders Stilloff i artikkelen "Omkring Store-Kvale i Vestre Slidre" i Tidsskrift for Valdres Historielag 1934. Stilloffs argumentasjon er mesterlig, idet han først gjendriver hypotesen negativt - den kan ikke bevises - dernest positivt - det kan vises at det ikke var noe slikt slektskap.

Stilloff viser først at Munthes hypotese var bygget på delvis feilaktig materiale, han trodde kong Duggals patronymikon var Eirikssønn og at han var etterkommer av Ketil Krok på Torgar. Han viser deretter kort at kildene ikke gir noen som helst dokumentasjon på at Erik Duggalson etterlot seg barn i Norge. Dernest tar han utgangspunkt i Fru Jartruds testamente fra 1307 som alene motbeviser slektskapet med kong Duggal.

Fru Jartrud omtaler i brevet uttrykkelig Pål Eriksson som sin brorsønn. Var altså Pål sønn av Erik Duggalson, måtte Jartrud også være datter av kong Duggal og født på Suderøyene. Så er imidlertid ikke tilfelle, da Fru Jartrud i samme testamentet betenker både fredebarnet Åsa Håvardsdotter og "de fattige frendene sine i Valdres". Selv om slektskapet med disse frendene ikke forklares nærmere, må det nødvendigvis ha vært fjernere enn slektskapet hennes til Pål Eriksson. I så fall må både hun og Påls far ha hatt norske foreldre.

Det er altså ikke grunnlag for å regne med at noen valdriser er etterkommere etter kong Duggal eller hans sønn Erik Duggalson (Erik døde forresten i 1287, og kunne derfor ikke ha blitt lendmann i 1306 slik Nettum skriver). Da er det større grunn til å tro at Fru Jartrud og Pål Eriksson fortsatt har "frender" i Valdres, men ikke engang det kan bevises.

Sanner Turisthotell

2750 GRAN • TLF. 063/30 116 • TELEFAX 063/31 422

Inneh.: Bergljot og Thorleif Næss

MØTER OG SELSKAPER
KURS OG KONFERANSER
OVERNATTINGER

Alle er like hjertelig velkomne!

Bokanmeldelser

Finnemantallet 1686

Det vil sikkert glede mange at dette nokså enestående manntallet nå er gitt ut i sin helhet av Norsk Historisk Kjeldeskrift-institutt. Tidligere er det meste av manntallet trykt i lokalhistorisk sammenheng, men dette er første gang at hele manntallet er samlet mellom to permer.

Utgaven har fulgt vanlige regler med nøyaktig gjengivelse av det som finnes i de håndskrevne originalene i Riksarkivet og blir presentert bygd for bygd. Da finnemantallet ble tatt opp, var målet å få registrert alle finner i riket, hvor mange det var i hver husstand, om de oppholdt seg i riket uten tillatelse, om bøndene hadde skade eller fordel av dem, om finnene bodde på rydningsplass eller ikke, om de betalte for oppholdet og om de søkte ting og kirke. Så kom da Finnemantallet av 1686 i stand, og det må sies å være en gullgruve for slektsforskere.

De siste 90 sidene i denne boka er forsynt med tre registre og kart over distriktene der finnene oppholdt seg. Her er saksregister, stedsnavnregister og personregister både på fornavn og gardsnavn.

Erik Opsahl og Harald Winge har stått for utgivelsen, og det var tidligere overbibliotekar ved Universitetsbiblioteket i Oslo, John Brandrud, som i sin tid foreslo at finnemantallet skulle komme i ny utgave, og det var en god tanke som altså ble realisert. (AA)

Nytt lokalhistorisk hefte

Det heiter "Gammelt frå Alvdal og Folldal" og kom med første nummer i vår. Det er på 64 sider og kostar 40 kroner. Redaksjon for bladet har vore styret i Historielaget Frederiks Gave, Folldal: Arild Alander, Per Arnfinn Bergebakken, Gerd Ligård og Aud Slåen. Og planen er å koma ut med eit slikt hefte kvart år framover.

Det har vorte eit hefte av variert innhald. Ein kan nemne tema som bygsling av fjellslåtter på 1700-talet, Gamle Sølناسlottet, Namnet Frederiks Gave, Manntallslistar frå 1838 og 1839 frå Frederiks Gaves Kobberværk, Ofsen i 1789 og mangt anna.

Fleire av artiklane handlar om slekt, og er forsynt med etterslektstavlar eller anetavlar. Ein av artiklane heiter "Torkjell Barfrost og Sigmund Brestesøns saga". Denne er forsynt med ei slektstavle over to halvsider. Noko som det ligg mykje arbeid bak er ei anetavle til tippoldeforeldra for Engebret Engebretson Husom (1801-1847), som viser ættebakgrunn i Lesja, Dovre, Røros, Vågå og Folldal. Mykje arbeid har det sikkert også vore med ei slektsrekke som tek til med Håkon V Magnusson og ender med Ingrid Olasdr. Nordigard Hjelle, Dovre (1680-1711). Rett nok er mykje av dette kjent frå andre slektsbøker, men likevel... Eit springande punkt vil jo vera om sambandet frå O i Vang til Skjåk i Gudbrandsdalen heilt ut er å stole på.

Heftet inneheld såleis mangt av interesse for ein slektsforskar. Og kanskje er det slik med andre og at slike hefte blir lese og så lagt til side og tatt att gong etter gong. Det er hyggeleg å lesa den slags det siste ein gjer før ein fell i søvn om kvelden.

Det er berre ein ting som undrar meg og det er at skriftstyret bruker former som Olasdotter i staden for Olsdotter og Olason i staden for Olson. Eg har sett desse formene i bruk før og, men eg trur ikkje dei er i allment bruk, sjølv om dei verkar logiske nok. (A A).

Om Heringstad i Heidal

Av Arne Amundgård

Heringstad er ein av dei større gardane i Heidal i nåverande Sel kommune i Gudbrandsdalen og vart vel rydda i vikingtida ein gong, men er visstnok ikkje nemnd i skriftlege kjelder før tidleg på 1500-talet. Det er lite å finne om dei som budde på garden før i siste halvdel av dette århundret, men frå da av er brukarrekkja stort sett grei.

Den fyrste brukaren ein veit om heitte Oluff og er nemnd 1557-58, elles veit ein ingenting om han.

Den neste brukaren vart Knut Halvardson Bagge som skal ha brukt garden frå 1566 til 1580/88. Før 1570 vart han gift med Marit Tostinsdr. som tidlegare hadde vore gift med Per Eysteinsson frå Bjølstad. Marit vart seinare gift med Abraham Stub på Steig i Fron. Knut og Marit fekk fem barn, tre jenter og ein gut, som ein ikkje veit namna på, og ein gut Peder som kom til Rolstad i Fron. Marit skal etter tradisjonen ein gong ha sagt: "Tri døtt ha e, ei bleiv (drukna), ei brann inne og den tredje vart inntikji (av underjordiske makter). Men eg takkar Vår Herre for at det enda ikkje har falle ei tåre på mitt kinn".

I 1612 høyrer ein om ein tenar på Heringstad som heitte Jehans (Johannes), men noko meir veit eg ikkje om han.

Guttorm Eirikson frå Bjølstad (1560-1640) er nemnd som brukar på garden mellom anna i krigsskattelista frå 1612. Da han døde i 1640 åtte han i alt 7 1/2 huder jord og var dermed den største jordeigaren i Vågå prestegjeld ved sida av presten Kristen Mule. Foreldra hans var Eirik Trondson frå Tynnøl i Lesja og Tora Eysteinsdr. Bratt. Guttorm var gift og hadde tre barn:

1. Rønnaug (eller Kari?) gift med Peder Knutson Bagge på Rolstad, Fron. Sjå tidlegare i artikkelen.
2. Knut f. 1605. Sjå seinare.
3. Ragnhild 1610-1663 gift 1 ca. 1635 med Tora Fjerdinggrein og 2. gong med Mogens Jakobson.

Knut Guttormson Heringstad 1605- døde før 11.6.1688, åtte 3 huder i garden 1647, son av Guttorm Eirikson Heringstad og vart gift med Anne Olsdr. Melby frå Fron og henne stod det skifte etter 6.5.1667. Han var ein omtykt mann, og var også lagrettemann.

1. Guttorm 1652- ugift
2. Rønnaug ugift
3. Eli ugift
4. Marit, som det stod skifte etter 1717, ugift.
5. Tore skifte 1708 ugift
6. Åse f. 1645 gm Ola Martinson Angard, Dovre (1635-1697). (Sonen deira Guttorm overtok Heringstad).
7. Anne, skifte 1708, ugift.
8. Kari gm Hans Gulbrandson Snerle, Vågå

Guttorm Olufson Angard, Dovre, f. ca. 1670, kom til Heringstad 1708, det sto skifte etter han i 1722. Han var gift med Marit Tordsdr. Bjølstad, f. ca. 1675 død ca. 1713. Barn:

1. Rønnaug, 16 år i 1722, gm Ola Iverson Sandbu f. 1690. .
2. Oluf (Ola), 12 år i 1722, sjå nedanfor.
3. Tor, 9 år i 1722

Guttorm Olufson (Olson) vart truleg gift andre gong med Anne Andersdtr. Formo, Sel f. ca. 1690. Dei hadde ei dotter.

Ola Guttormson f. 1701 gm Ragnild Paulsdr. Tolstad, Vågå skifte 1744 og 1752

1. Guttorm 1724 gift tre gonger. Han overtok garden ca. 1752.
2. Paul 1725-
3. Marit 1728 gift til øvre Bjørnstad i Vågå
4. Hans f. 1730, storskyttar og treskjerar
5. Anne 1734- gift Kjølstad
6. Ola 1737-
7. Kari 1739-

Guttorm Olson Heringstad g 1 m Kari Frantzdr. skifte 1758

1. Ragnild 4 år
2. Thore

Guttorm Olson Heringstad g 2 m Mari Jonsdr. + skifte 1762

1. Ola 1 år i 1762

Torger Torgerson Graupe og hustru Embjørg Hansdr. Ångstad, Kvikne bytte til seg garden 1775, dei fekk 8 barn og slekta deira sit framleis på Heringstad.

Som nemnd er Heringstad mellom dei største gardane i Heidal, og den ligg fint til i solsida like ved Heidalskyrkja. Ein stor brann i 1928 gjorde eit sterkt innhogg i dei gamle husa på garden etter som 4 stugu og 3 stabbur strauk med, men husa i dag ligg også vakkert til i lendet og høver godt der. Eitt av husmannsbruka heitte Sokson og det var frå der den kjende "Soksin" kom. Garden hadde sæter på Stålom. På garden var det lenge to store eldgamle metallkanner med bilde av dei tre vise menn. Dei er nå på Maihaugen, og desse er med på å karakterisere Heringstad og dei som har drivi denne garden opp gjennom tidene. Kannene er nemnde i eit skifte på Heringstad 1667 og er truleg komne frå Holland med enten Knut Bagge eller Abraham Stub.

Aner for:

1. Guttorm Heringstad f. 1724

Foreldre:

2. Ola Guttormson Heringstad

3. Ragnhild Paulsdr. Tolstad f. 1705

Besteforeldre:

4. Guttorm Olufson Heringstad

5. Marit Tordsdr. Bjølstad 1675-1713

6. Paul Hanson Tolstad, Vågå 1652-1738

7. Anne Olsdr. Rusnes, Vågå 1678-1732

Oldeforeldre:

8. Ola Martinson Angard, Dovre 1635-1697

9. Åse Knutsdr. Heringstad 1645-

10. Tord Tordson Bjølstad 1624-1680

11. Barbro Amundsdr. Sandbu, Vågå 1645-

12. Hans Paulson Tolstad 1625-1695

13. Anne Simensdr. Heggen, Gausdal 1630-96

14. ?Ola Simenson Rusnes 1650-

15. ?Kari Pedersdr.

Tipoldeforeldre:

16. Martin Olufson Angard, Dovre. 1600-

17. Jorunn Amundsdr. Rolstad, Fron, død 1671

18. Knut Guttormson Heringstad 1605-

19. Anne Olsdr. Melby, Fron

20. Tord Tordson Bjølstad 1575-1675

21. Ingrid Olsdr. Slette, Heidal 1605-

22. Amund Steinarson Nigard-Sør-Sandbu, Vågå død 1660

23. Synnøve Ivarsdr. Uppigard Sør-Sandbu

24. Paul Hansen Tolstad, skifte 1660

25. Karen Knutsdr.

26. Simen Trondson Heggen, Gausdal 1588-

27. Karine Amundsdr. Olstad, nordre, Gausdal

Resten: usikkert.

AA

Om Franzer i Jevnaker

og litt mer

Av Per Jacob Desserud

FRANZ elter FRANTS er et sjeldent navn i Jevnaker, når unntas en del Franzer ved Glassverket fra 1765 og utover, men disse holder seg mest for seg selv. Fra 1747 og utover opptrer det imidlertid fire Franzebarn i Jevnaker. Disse er ikke født i Jevnaker, men kunne av fadderskap og navneoppkalling være søsken, til tross for en del aldersforskjell. Der stoppet det.

Men så kom det etter hvert i VSHT opplysninger om en Franz i Land. Både Leif Wien (VSHT 1988, s. 108ff og 227ff) og Per Dalby (1986 nr. 1 s. 73) skrev om Franz Petersen, med sønnen Christopher Franzen som senere kom til Halmrast. Og det er tydelig at samme Christopher nettopp må være den ene av disse fire Franzebarna i Jevnaker. De tre andre er ganske sikkert søsken/halvsøsken, som vi skal se. Far til disse barna var da trolig den:

Franz Petersen Fald gift 1. 1720 med Anne Endresdtr. (Fald) f. ca. 1687 døde i 1742, (oppgitt alder 41 år), hennes far: Endre Østensen Fald. Anne var 13 år ved skifte etter Endre i 1700. Franz fikk 1720 bevillingsseddel til bruk av 2 fjerdinger av Ske i S.Land av Peder Madsen Lomsdalen.

Franz Petersen gift 2. 1746 med Marit Olsdtr. (Kausjonsmenn var Gudmund Schjag og Hovel Tønderum, Nordsinni).

Barn i 1. ekteskap:

Født på Ske:

1. Peder Franzen f. 1720
2. Christoffer Franzen f. 1722
3. Kari Franzdtr. f. 1723
4. Anne Franzdtr. f. 1725
5. Christoffer Franzen f. 1726

Født på HoffEie:

6. Hans Franzen f. 1729
7. Ole Franzen f. 1730
8. Lisbet Franzen f. 1733
9. Endre Franzen f. 1736
10. Christian Franzen f. 1739

Barn i 2. ekteskap:

11. Anne Franzdtr. f. 1747

(Disse opplysninger har L. A. Wien sendt meg, etter avskrift fra kirkebøkene i Land mm. Han skriver at flere av barna ikke kan sees å være konfirmert, og listen over døde barn er usikker).

Hvem Franz Petersen var, vet jeg ikke. Han benevnes Captain des armes i Landingsboka. Jeg kan ikke finne han nevnt i Ovenstads Militærbiografier. Det er tenkelig at Franz har gjort kortvarig militær karriere under slutten av Den store nordiske krig, og at han etter freden i 1720 muligens fant at han måtte tenke på et annet hovedlevebrød. Men Captain des armes var jo en flott tittel, som han da kunne smykke seg med i årene framover. Det skulle kunne være mulig å lete etter Franz i militærarkiver. Av barna kom trolig nr. 5, 6, 10 og 11 til Jevnaker, først nr. 6.

Hans Franzen trolovet seg 15.6 1747 med enken Marte Hansdtr. Rønnerud. Marte var f. Bjertnes ca. 1708 d. Rønnerud 1770, begravet 10.9, 62 år. Hun var datter av Hans Larsen (fra Øvre Vang?) gift med Eli Engebretsdtr. Bjertnæs. Cautionsmænd i 1747 var Rolf Nøkleby og Ole Lessøe på Torbjørnrud. Hans og Marte ikke viet i Jevnaker?

Marte var først gift 1727 med Amund Torgrimsen Rønnerud ca. 1692-1743. Han var en stund bruker på store Vaker på Ringerike (ca. 1726-1739), deretter noen år på farsgården Rønnerud. Broren Iver Torgrimsen kjøpte Nordre Jorstad i Gran 1739.

Dersom Hans er sønn til Franz Petersen, er han altså bare 18 år når han gifter seg til Rønnerud, et godt gifte vil de fleste si. Han er bruker på Rønnerud til kona Marte dør, evt. noen år til. Rønnerud ble overtatt av Torgrim Amundsen som giftet seg i 1770, eldste sønn fra Martes første ekteskap. Hans og Torgrim står begge som brukere i 1772. Hans er sist forlover i mai 1776. Jeg kan ikke se han nevnes i Jevnaker senere, heller ikke finnes han begravet i Jevnaker. Han kalles Vaktmester på 1760-tallet, så en viss militær løpebane har han altså hatt.

Hans Franzen og Marte Hansdtr. hadde følgende barn, alle på Rønnerud:

1. Amund Hansen dp. 10.1 1748 b. 8.2.1748, 3 uker.
2. Amund Hansen dp. 20.4.1749 b. 3.11 1753, 4 år.
3. Franz Hansen dp. 2.10 1751 b. Rønnerud 16.8 1781 gift som corporal 29 år gammel 1.3. 1781 med Ingeborg Hansdtr. på nabogården Hauger, odelsjente der, datter av Hans Amundsen Hauger gm Marte Borgersdtr. Berger. Hun var den eneste av søskenflokken på Hauger som vokste opp, og ble i 1785 gift med Mechael Thoresen BREIEN fra Ringerike. Franz og Ingeborg hadde ingen barn. (Marte Borgersdtr. på Hauger var blitt enke i 1771, og var gift igjen med Erik Amundsen Rønnerud, som altså var halvbror til Franz!)
4. Hans Hansen f. 1753 b 6.10 1753, alder 1/2 time.

Den neste som kommer til Jevnaker er Christoffer.

Christoffer Franzen dp Ske 1726 gm 1753 Kirsti Torgersdr.
Tonvold.

Dette ekteparet bodde i Jevnaker i 6-7 år, iallfall fra 1755. Først holdt de til på Torbjørnrud, flyttet senere til Næsset (under Mo), der Jevnakers sentrumsbebyggelse nå har fjernet de fleste spor av de to tidligere Næsset-gårdene. Kirsti nevnes første gang som fadder på Torbjørnrud 4.5 1755. Fra før hadde de barnet Torger Christoffersen f. 1754, vel født i Land. De fikk 3 barn i Jevnaker:

Anna Christoffersdr. dp. Torbjørnrud 13.1 1756

Franz Christoffersen dp. Næsset 17.12 1758

Hans Christoffersen dp. Næsset 29.9 1761

Christoffer flyttet til Halmrast, se videre om ham og barna i Wiens artikler mm.

Ifølge Arne Brorson kjøpte Peder Torgersen Tonvold Torbjørnrud med Opperud i 1754, solgte det i 1763. Det var kanskje derfor svogeren Christoffer kom dit. Men Peder var selv på Torbjørnrud i 1758, med konen Marit, de hadde ei jente til dåpen da, og både Peder og kona var faddere senere på året. Barn:

Anna-Maria Pedersdr. dp Torbjørnrud 8.1 1758. (Faddere: Leutenant Thomas Rosing, Monsieur Christopher Moe, Giertrud-Christine Rosing (gift med sognepresten), Mad. Borch og Jomfru Else Evensdr. Moe. Dette er toppen av aristokratiet i Jevnaker på den tiden). Sannsynligvis er Anna-Maria død som barn, da Peder har en datter med samme navn i 1769. Se forøvrig Wien.

Hvorfor Peder Tonvold kjøpte Torbjørnrud er uklart. Det kan ha vært en spekulasjon eller pengeplassering, eller hatt noe med tømmerhandel å gjøre. Hva gjorde Christoffer på Jevnaker? Var han også engasjert i Peders forretninger?

Det var Ragnil Hågensdr. Torbjørnrud som solgte i 1754. Hun kalles Hauger da hun gifter seg i 1723 med Erik Helgesen Torbjørnrud ca. 1693-1737, gift igjen i 1739 med Ole Pedersen Lessøe ca. 1710-1752, begge mennene døde på Torbjørnrud. Ingen av disse tre synes å være fra Jevnaker. Det synes heller

å være forbindelse til Ringerike enn til Land. Hvor ble det av Ragnil og hennes barn fra 1. ekteskap på Torbjørnrud?

Hågen Eriksen f. 1724, Nils Eriksen f. 1726, Berte Eriksdtr. f. 1727, Karen Eriksdtr. f. 1728 d. 1729, Marte Eriksdtr. f. 1730, Peder Eriksen f. 1736 (et barn dødfødt i 1732)

Hans Franzen har trolig tatt til seg sin yngste bror Christian og enda yngre halvsøster Anne, kanskje som tjenere. Begge disse blir gift i Jevnaker, og blir boende der.

Christian Franzen skredder tr. 8.6 1769 med Eli Gudbrandsdtr. Klæggerud.

Alle barna deres er født i Rønnerudområdet, og ved FT 1801 er Christian og Eli ført som husmann med jord under Rønnerud, der Christian dør samme år, og begraves 27.7, 62 år (som passer med at han var født i 1739). Eli Gudbrandsdtr. er trolig den Eli som døpes under Klæggerud 28.1 1750, datter av Gudbrand Christoffersen Klæggerud gm 1739 Siri Syversdtr. Klæggerud. Eli oppføres som 56 år i 1801, død på Olim 2.8 1825, 80 år. Alderen hennes passer ikke helt, men broren Abraham er fadder ved de tre barnedåpene.

Barn født på Rønnerud:

1. Anne Christiansdtr. dp. 30.7 1769 d. 8 dg. gml.
2. Franz Christiansen dp. 10.1 1773 konf. 1790, ikke i J. 1801
3. Ole Christiansen dp. 16.2 1777 konf. 1796, ikke i J. 1801

Ole hadde 1799 uekte barn med Marte Torgersdtr. Bratval (Kinge?)

Ole Olsen dp. uekte på Rønnerud 1.1. 1800, er hos beste-foreldrene på Rønnerud ved FT i 1801.

4. Hans Christiansen dp. 13.5 1779 konf. 1796, er der 1801, det er trolig han som vies fra Rønnerudeie 28.12 1809 til Karen Pedersdtr. Gårslud (f. Bjøralt 1786, datter av Peder Jensen Oren gm Lisbet Amundsdr. Gårslud, bruker først Bjøralt, så Gårslud). Jeg finner ikke andre barn enn:

Ole-Christian Hansen og Mari Hansdtr., tvillinger født i Greftegreveie 1820, begge konf. Gårslud 1835 (i 1865 er Ole-Christian husmann i Elgstøen i Nordmarka, med kone og barn, og mora Karen Pedersdtr. er der også.

Så sist til Anne:

Anne Franzdr. gm 3.11 1767 Christoffer Andersen Rønnerud.

De er mest husmannsfolk under nabogarden Hauger. Ved FT 1801 er de også ført som husmann med jord under Rønnerud, han 74 år, hun 56 år, men Christoffer dør i HaugerEie senere samme år begravnes 8.3 1801, 81 år! Christoffer er trolig døpt i OlimEie 15.4 1727, sønn av Anders Olsen OlimEie gm 1719 Sissel Christoffersdr., senere til RønnerudEie hvor begge dør. Anne Franzdr. dør som legdslem i GullenEie i Østre Jevnaker 14.12 1824, og begravnes 1. juledag, alder 80 år.

Barn: nr. 1 født i Gulla, de andre født HaugerStue/HaugerEie:

1. Anne Christoffersdr. dp. 22. 11. 1767, b. 28 .2. 1773 HaugerEie.
2. Sissel Christoffersdr. dp. 8.4 1770-1804 gm 6.3 1797 Peder Johannesen Reppelsrud (Gunstadeie) dp. RønnerudSt 1776-sønn av Johannes Taraldsen dragon gm 1764 Else Brynildsdr. Aslaksrud (under Gullen). Sissel og Peder er husmann under Hauger 1801. Peder gifter seg igjen i 1806. Barn i HaugerEie:
Else Pedersdr. dp 7.5 1797, d. 1808 meslinger
Anne Pedersdr. dp. 9.2 1800, konf. 1815, usikkert senere.
Christoffer Pedersen dp. HaugerEie 10.2 1805 konf. 1820 d. 1825 på Hensrud, 20 år
3. Anne Christoffersdr. dp. 29.12 1774, b., Hensrud 15.4 1792 18 år.
4. Marte Christoffersdr. dp. 24.6 1783, evt. fadder 10.2 1805, senere usikkert.
5. Hans Christoffersen dp. 19.2 1786, 1801 tjener Olim, konf. Rønnerud 1803, eller Bratval 1804, senere usikkert (evt. på Opperud?)
6. Kari Christoffersdr. dp. 22.5 1791 1801 på Rønnerud hos foreldrene, konfirmasjon og senere usikkert.

En mulig sønn kan være:

7. Franz Christoffersen ikke funnet døpt, f. ca. 1780, konf. på Hensrud 1800, 20 år, tj. der 1801, 21 år, gm 20.4.1802 Kari Hansdr. Hensrud, hun konf. der 1800, tj. 1801, flytter trolig fra Jevnaker, senere. Barn:
Anne Franzdr. dp. BratvalEie 1.7.1802.

TILLEGG

I Lagesen Ringeriksslekter bind 3 side 15 står det under Ask at Jens Trulsen Ask solgte i 1767 3 lp. av sin del av Ask til en mann som het Peder Franzen.

Dette var skylden på et jordstykke som Peder eide i 20 år, "der siden ble kalt Franzerud." Om dette kan ha noen som helst sammenheng med Peder Franzen over, er helt åpent.

Klokker Kristoffer Larsen Storms datter Karen som i 1773 ble gift med Anders Kristoffersen Ballangrud hadde barnet FRANZ til dåpen i 1787, før dette også Peter. Se forøvrig alle barna i VSHT 1990 nr. 2 s. 152ff. Jeg har ikke funnet noen Anders Kristoffersen født i Jevnaker eller Lunner som kan passe med denne Anders, trolig er han utenbygds fra, og han flytter også vekk fra bygda. Det er å merke seg at en Anders Kristoffersen nettopp er fadder til Franz Christiansen ved dåpen i Jevnaker i 1773.

Opplysningene til denne artikkelen er stort sett fra kirkebøkene for Jevnaker (Arne Brorsons avskrifter), samt folketellinga for 1801 (FT). (Takk til Leif Wien og Per Dalby for opplysninger fra Land).

Raufoss A/s

Postboks 2 2831 RAUFOSS

Kommentar til Desseruds artikkel

Av Fredrik Dyhren

Det hevdes at Frants Petersens hustru, Anne Endresdr. trolig var fra Fall i Land. Om dette bygger på kunnskap om slekta på garden, eller om det er en antagelse ut i fra mangel på andre personer med samme navn, vet jeg ikke. Hva vet vi om Frants Petersens og Anne Endresdatters slekt? I kirkeboka finner vi deres forlovere ved giftemålet - Lars Øverby og Christopher Nerby. Faddere til noen av deres eldste barn var:

Petter: Hans Klokker, Lars Øverby, Christopher Nerby, Mari Øverby, Birette Gramb og Kari Lunde.

Christopher: Klokker, Hovel Hoff, Ole Nærløs, Ane Hof, Gubiør ibid.

Kari: Knud Granum og qv., Endre Granum, Jens Compelien og Kirsti Berg.

Anne: Elling Berg og qv., Knud Granum og qv., Hans Ringelien.

Christopher: Elling Berg, Knud Granum og qv., Mari Grette og Christoph Pedersen item.

Vi får vite at begge forloverne var fra Fluberg og trolig var minst én av partene i ekteskapet også fra samme delen av bygda. Av fadderne nevnes Knud Granum og qv. flittig, og de var helst nære slektninger. Knud Granum kjennes fra Boka om Land bind V som bruker på Granum i Fluberg.

Dette bør være utgangspunktet når vi skal lete etter Anne Endresdtrs. forfedre.

Til Fall har fadderne ingen nær slektstilknytning, heller ikke barnas navn tyder på det. Derfor kan jeg ikke uten videre være enig i artikkelens antagelse om Anne Endresdatters opprinnelse.

Oversiktstavlen over "Slægten paa Brone" i Thomleboka viser at jeg har rett i mine betenkeligheter. Anne Endresdr. er datter av Endre Christophersen Granum og Anne Larsdr. fra Skøyen.

Odelskatteliste 1624 Aurdal

Waldris
Ordals Prestegield
Almuens Oudelgooudtz Der
sammestedtzt

Anders Ness med hanns sex sødskennde, Eigenndes
vdi samme gaard 2 huder B

Erlannd Strann, Hanns oudell
vdi samme gaard 9 1/2 skind } Bygsell
J Middelstranng 7 1/2 skind
Laug øde 5 løbbøel

Sigri Strann Dersammesteds med hendes Børnn
Eigenndis vdi samme gaard 9 1/2 løbboll } Bygsell
Bellgenn 12 1/2 løbbøel

Poffuel Heiger, Eigenndis
vdi samme gaard 6 løbbøel Bygsell } Bygsell

Knud Aaberrigh, hanns Oudell
vdi Hoffuerud øde 6 løbboll } Bygsell
Belgenn 2 1/2 løbboll

Tolluff Strann døllger vdi samme gaard 12 1/2 løbboll } Bygsell
226

Anders Strand Hans Oudell och Jordegouds
vdi samme gaard 2 huder
Hellmenn 2 huder
gladinn 4 løbbol
Honnde j Slire giæld 1 1/2 løbbol
Snortenn ibidem 1/2 løbbol

} B:

Gulbrand Strand, Hanns Oudell
j samme gaard 6 løbbol
Vnes 4 løbbol

} B:

Bardbra strann, Eigendis med hines Børnn
j samme Gaard 4 løbbol
Gusager 2 løbbol

} B:

Siffuor Suennis, Hans Oudell
j samme gaard 2 1/2 hud

Knud Hiellde, hanns Oudell
vdi samme gaard 3 huder
Amagarud 3 løbbol

} B:

Olle Pildtingsrud
j samme gaard 4 løbbol B:
Nedreby 8 løbbol

Knud Oveg, j samme gaard 11 løbbol

Christen Rollang, Eigendis vdi samme gaard 2 huder

b:

Mogens Rollang, med Hans Arffuinge
j samme gaard 8 løbbol B:

Jens Rollongh Eigenndi
vdi samme gaard 2 1/2 løbbol B:

Torstenn Bellgenn hans Jordegouds
vdi samme gaard 7 løb:
Vestgaard 10 løbbol

} B:

Ammund Ringsager, Eigenndis
J Bettou i Slire prestegield 1 løbbol

Engelbret Bellgenn Tillekommer med Hans stiffbørnn
vdi samme gaard 6 løbbol B:

Vldrich Fonnes Eigenndis
j samme gaard 12 løbbol 6:

Tord ibidem Eiger i samme gaard 12 løbbol b:

Olluf søndre Fonnes, Vdi samme gaard 11 løbbol B:
Viste 14 1/2 løbbol
Sollbrecke 5 løbbol
Strand 3 løbbol

} b:

Suennnd Bellgenn, hanns gouds
vdi Espelienn øde 4 løbbol

Erich Fonnes, vdi samme gaard 15 løbbol B:
j Bondeli 1 ort?

Halffuor Guldin Eigenndis j samme gaard 8 løbbol
vdi Fonnes 5 løbbol

} B:

Olluff RaagenAas vdi samme gaard 18 løb:
Follugolau 10 løbbol

} B:

Knud Raagensaa, follger
j samme gaard 8 løbbol b:

Ørienns Rogensaas vdi Grannem 5 løbbol b:

Siffuor Vllnes, Eigeendis
i samme gaard 17 Løbbol
Jørdstad 1 1/2 løbbol

Haldor Vlnes Eigenndis
j samme gaard 2 1/2 løbbol B:
Thorre Bøe Vdi Oppenn 5 løbbol

Amund Bøssenn, Eigeendis j samme gaard 1 /2 hud b:
Biørnn ibidem Eigendis i samme gaard 2 huder
Rollanng 4 1/2 løbbel

Marrenn Rye 7 1/2 løbboll

Hanns Rye, Hanns Oudellsgouds
j samme gaard 2 løbboll
Viger i Slire gjelld 1 huud

Ahrnee jbidem Eigendis i samme gaard 2 løbbol

Olluff Hippe j samme gaard 2 løbbol
j Hannde 1 1/2 løbbol

Anders Hippe, Eigenndis j samme gaard 8 løbbol b:

Jøgier Semble Hanns Oudelsgouds
j samme gaard 6 løb:
Viste 7 løbbol
Qualle j Slire gjelld 1 huud

Thorstenn grannem, Eigenndis j samme gaard 2 huder B:

Oluff granem i samme gaard 1 huud B:

Knud Døffrenn, Hanns Oudelsgoudz
vdi samme gaard 2 1/2 hud 2 løbbol
Jørstad j Slire giæld 6 løbbol
Børgenn 4 løbbol
Sundem 1 løbbol

} B:

Oluff Sebøns, Oudelsgouds
j samme gaard 3 1/2 hud 1 løbbol

Mogens Bergem, Eigenndis j samme ødegaard 4 løbbol

Ingeborre Holldal følger
vdi samme gaard 1 1/2 hud 1 skind

Oluff Holdall vdi samme gaard 1 hud 2 skind

Engelbrett Misedall, Eigenndis j Bondeli 1 1/2 løbbol

Biørnn Bunndeli, Med hans m.arffuinge
i samme gaard 1 hud 2 skind b.

u.

Halldor skrattvold Eigenndis i samme gaard 5 løbbol
vdi Tildenn 4 løbbol

} B:

Sigri skrattvol Eigendis j Søndre Bøe 4 løbbol b.

Thoere Gladin Hans Oudell
i samme gaard 8 løbbol
Ellingbøe i Wangs giæld 6 løbbol
Ødde i Slire giæld 1 løbbol

} B

Tronnd Berrig Eigenndis j samme gaard 6 1/2 løbbol B

Hoffuer gigstad, hans goudz i samme gaard 8 løbbol b:

Henndrich Skar, hanns oudell
j samme gaar 3 løbbol
j Waaren j Slire giæld 3 løbbol
Windingstad ibidem 3 løbbol B:
Gistad 1/2 løbbol

Ewinnd skar, hanns Oudellsgouds
j samme gaard 7 1/2 løbbol b:

Tomis ibidem, Eigenndis j samme Gaard 3 løbbol b:

Enngelbrett Bonndeli och hans sødskiende
j samme gaard 5 løbbol B:

Knud Bondeli Och Hanns sødskinde
vdi samme gaard 5 løbbol b:

Olluff Garli, vdi Ranenn 6 løbbol } B:
Sørum 3 løbbol

Guttorm Søehuus med hans sødskindee
udi samme Gaard 6 1/2 løbbol b:

Johannis Raaneim
udi samme gaard 1 huud } Bygsell
Bollestad i slire Gielld 2 løbbol
Førrestraa dersammesteds 7 løbbol

Haagen Raanem, j samme gaard 1 huud } Bygsell
Sørstrand 2 løbboel

Anders NordAgger, j samme gaard 2 huder } Bygsell
j Bøe 4 løbboll

Erich Sørhuus vdi samme gaard 2 1/2 løbbol Bygsell

Hoffuer Disrud, hanns Oudell och Jordegouds
vdi samme gaard 2 løbbol
Lunde Øde 1 hud 1 schind } B:
Fudshe i Slire Gielld 8 løbbol
Øste paa Læeskauffuenn 1 ort b:
Synndrag j Wangs gielld 1 løb:

Timand Reffling, vdi samme gaard 1 huud 1 løbbol B

Gulbrann d ibdem Vdi samme gaard 4 1/2 løbbol
Furrestraa j Slire Gield 7 løb:
Quildstad 6 løbbol } B

Laurids Kiølstad vdi samme gaard 11 løb:
j Reffing 3 løbbol } B

Enndre Brattewolld, Med hans sødskiennde
vdi samme gaard 6 løbbol B

Fredrik Bellgenn, vdi samme gaard 4 løbbol
Grannem 6 løbbol } B

Hanns Sundenn Eigenndis j samme gaard 8 løbbol
Tille j Slire Giell d 4 løbbol } B:

Aslack Sundenn, med hans sødskiennde
i samme gaard 1 huud 2 løb: B

Mickell Tued, Eigenndis
j samme gaard 7 løb: B:

Ragnil d Skaffwellenn
Eigenndis j Tued 5 løbbol B

Birgitte Rollanng
vdi samme gaard 9 løbbol B

Iffuer Monne?, Eygenndis
vdi samme gaard 9 løb
vdi Biørge Øde 4 løb:
Biellebølle i Slire giell d 4 løbbol } B:

Gunder Sørumb
vdi samme gaard 3 huder
Tønndrum j Land 1/2 huud } B:

Jacob Sørumb j samme gaard 1 1/2 huud B:

Timannnd Lund,
udi Sørum 1 løbbol } B
Klobøll Rudstøde 6 løbbol

Olluff och
Knud Oppenn udi samme Gaard 1 huud B:

Hoffuer gusager, vdi samme Ødegaard 4 løbbol B:

Iffuer Kiørnes, vdi samme ødegaard 9 1/2 løbbol } Bygsell
Ulnes 2 1/2 løbbol

Halffuor Setter Vdi Strannnd 4 løbbol Bygsell

Borrild Kiørli vdi samme Ødegaard 3 løbbol Bygsell

Ahrnne Haug, Eygenndis j Quall j Slire
Prestegielld 2 løbbol Bygsell

Summa Offuer alt forskreffne i Ourdals Prestegielld
oudelsgouds
Ehr: 1 4 1/2 huudder 1 skind 1 ort

Wi: Eptershreffne Erlannnd strannnd, Christenn Rollang, Knud
Hielide, Oluff fonnes, Østenn fonnes och Erich fonnes,
laugrettismannd i Ordals prestegielld i Valdris, samptt Niels
Sommer, Tingshriffuer, kienndis och her med Witterliggiør,
Att Anno 1624: Denn 29 Octobris: Paa Nes Rette tingstue i
for: Ordall, kong: Mayttz fouged, Erlig och wellacht Peder
Jennsøn, Lensmandenn Hoffuer Disrud, Och Menninge
Almuffue Offuerverenndis : p.

Tillegg og rettelsler

Mer om Goro Andersdtr. og Søren Tygesen

Av Hilde Larsen Austarheim,
Totens Bygdebok

Jeg viser til artikkel av Bernt G. Bjelke i tidsskriftet nr. 1 1989, s 113, hvor han omtaler Goro Anderdatter Næseie, dp 1781 i Brandbu (nr. 18). Goro giftet seg med enkemann Søren Tygesen, dp 1762, Flå i Hallingdal. Deres 1. barn var født på Eidseie i Land og de 5 neste på Skreppenstuen på Toten. Skreppen er en gard beliggende på vestsida av Eina, ikke langt fra grensen mot Land. Nord for Skreppen ligger Hågård og sør for garden ligger Sønsteby. I folketellingen 1865 finner vi en husmannsplass med jord under øvre Skreppen kalt Gorostuen. Sannsynligvis er det Goro Andersdatter som har gitt navn til denne plassen, da dette er et sjeldent navn her. I følge kirkeboka her var sønnene Peder, døpt 1813, Kristian født 9/12 1815 (ikke 1814) og Thomas var født 30/4 1819 (ikke 1815).

Det er også grunn til å tro at dette ekteskapet heller ikke var Goros første. I 1815 ble Maren Klausdatter bosatt på Skrepstuen konfirmert og foreldrene var Klaus Andersen og Guri Andersdatter. Grunnen til at jeg antar at dette er Goro Andersdatter er at Maren vekselvis er registrert som Klausdatter og Sørensdatter videre i kirkebøkene. Maren ble gift i 1821 med Kristian Nilsen, født ca. 1800 og de fikk 4 barn: Maria, født 1821, død 1821, Nils, født 1823, død 1823, Nils født 1824, død 1824, Kristian, født 1826, død 1826 og Marie (Maria), født 1826. Som vi ser døde alle barna første året, unntatt den siste datteren. Hun giftet seg i 1847 med Hans Julsen og var husmannsfolk på Håversrud (Håvelsrud) nordre av Strande, på Eina. Maren døde i 1834.

I artikkelen står det at Goro døde på plassen Dyrudeie i 1854, 60 år gammel, dvs. at hus skulle vært født i 1794 (13 år senere). Ukorrekte aldersangivelser var som kjent ikke uvanlig i dødsoppgaver. Jeg tror imidlertid at det er mer sannsynlig at denne Goro Andersdatter døde på Hågård i 1860, 85 år gammel (dvs. at hun skulle vært født i 1775 (6 år før).

Jeg har også noen opplysninger om enkelte av barna til Goro og Søren. Den eldste, Anders, som var født i 1808 på Eidseie i Land, giftet seg i 1839 med Oline Johannesdatter Skjølstuen, f 1817. I 1865 var han losjerende dagarbeider på Tune søndre, Eina. Peder, som var døpt 1813, flyttet til Modum i 1840. Kristian, som var født 1815, giftet seg i 1839 med Pernille Pedersdatter Midtbustuen, født 1819, og var bosatt på Hågårstøen nedre. Dette styrker teorien om at moren Goro døde på Hågård. Marte som var født 1822, giftet seg i 1843 med Peder Pedersen, bosatt Annekstadeie, Ø. Toten. De reiste til Amerika i 1854.

Mer om Oscar Mathisen

Tilleggsopplysninger om Oscar Mathisen (til slektsrekke i tidsskrift nr. 1 1983 s. 10) iflg. selvbiografien "Mitt livs løp" utgitt på Jacob Dybwads forlag i 1946.

Oscar Mathisen skrives uten e. - Han døde 10. april 1954. Han var yngst av syv. Moren var fra Vang på Hedmark. Han ble født i Ruseløkkveien 20 (gården ble senere ødelagt ved bombing 25. sept. 1942). Familien flyttet deretter til Grev Wedels plass 5-7, dernest til Schweigårdsgate 77, dernest til Karl den tolvtes gate 26 (kjøpmann Hagens gård på Vaterland) og så til Parkveien 80 (ødelagt i eksplosjonen 19. des. 1943). De første skøytetak ble tatt i gården i Parkveien 80.

Med hilsen Tormod Riise, Oslo

Opplysninger om spørsmål 180

Først må jeg takke Kari Særsland fra Seljord for rettelsen i siste nummer av tidsskriftet. Det var en glipp som jeg oppdaget først da mitt innlegg kom på trykk.

Så vil jeg takke herrene Brorson, Desserud og Snellingen for velvillige og svært omfattende svar. Med deres hjelp har jeg, mellom bleieskift og barnepass, kommet enda et skritt videre i mitt arbeid. Jeg må også nevne den velviljen jeg har møtt hos Jevnaker og Lunner biblioteker.

I herr Brorson sitt svar har det sneket seg inn litt feilopplysning:

1.2.5.5. Karen Paulsdr. Snellingen gift med Anders Andersen TvedtsEie hadde følgende barn:

Anders f. 02.04.1878 gm Anna Ragna Kleven

Gina f. 07.10.1880 gm Gudbrand Bilidt

Hans f. 27.06.1884 gm Anna Konstanse Jelleberg

Paul f. 19.01.1887

Thorvald f. 03.01.1893 gm Eli Østby

Familien tok navnet Tvetmarken. I dag er det Arne og Arild Tvetmarken - sønn og sønnesønn av Anders og Anna - som driver gården. Min manns bestefar var Hans.

Forøvrig opplyser herr Snellingen, at Paul Hansen og Anne Hansdr. Snellingen hadde 9 barn. De 2 som mangler i oversikten hette Ole (Dahlen) og Johan (?)

Spørsmål som jeg har besvart selv:

Ad Ingeborg Sørensdtr. gm Hans Sørensen Åsen-Opperud.

I Norderhov ble det døpt bare én Ingeborg Sørensdtr. som passer. 12. september 1779 ble datteren til Søren Mikkelsen og Marte Larsdr. Hønefoss døpt med dette navn. Søren og Marte giftet seg 12.10.1776, ingen etternavn oppgis. De fikk en sønn, Mikkel, i 1777. Ved FT 1801 står Søren, 51 år oppført som andre gangs gift med Anne Pedersdr., 49 år. Hans hjemmehørende barn var da: Kari, Mari og Marta. Slik ser den foreløpige oversikten ut:

Søren Mikkelsen Hønefoss f. ca. 1750, sagmester ved Claus Leths sag 1789-94

Gift 1) 12.10.1776 med Marte Larsdr. begr. 9.5.1793 (50 år gml.)

Gift 2) 1793/94 med Anne Pedersdatter f. ca. 1752:

Barn:

1) Mikkel f. 1777

Ingeborg f. 1779

Mari f. 1790

2) Marta f. ca. 1794.

Ingen Marte Larsdtr. blir døpt i Norderhov mellom 1741 og 1752, så langt jeg kan se. Heller ingen Søren Mikkelsen i tidsrommet 1745-55. Så der står saken.

Så var det spørsmål om Thor Hansen og Margrethe Christensdtr. Lynneie.

Thor Hansen LynneEie må være den samme som Thor Hansen dpt. fra Gisleberg 12.s.et.Tr. 1783 og som blir konf. 1799. Foreldre var: Hans Erichsen Gisleberg og hustru Kari Torsdtr. Faddere var: Gulbrand Halvorsen Molden, Halvor Gulbrandsen Gisleberg, Peder Torsen Lynne og Anne Gulbrandsdtr. Lynne. Halvor Gisleberg, antar jeg, var fetter til faren. Peder Lynne var ant. morbror til Thor og Anne var nok kona til Povel Torsen Lynne, ant. en annen morbror.

Hans Erichsen Gisleberg ble døpt i januar 1732 og konf. 1749. Faren var Erik Halvorsen Gisleberg. Fadderne var: Povel Olsen Haug, Hans Hansen Horgen. Gulbrand Halvorsen Gisleberg, Ingeborg Hansdtr. (Bjørger?), Mari Hansdtr. Horgen og en Carlsdtr. Med så mange Hans-barn er det lett å tro, at mora var fra Horgen. Gulbrand Gisleberg var nok onkel. Hans hadde minst en sønn til - Erik (ant. gift 2 ganger, for i 1793 gifter en Erik Hansen Gisleberg seg med enken Aaste Torgersdtr. Hofsmark, men blant fadderne til Ane Thorsdtr. LvnneEie 1818 står Erik og Marthe Gisleberg) - og datteren Mallene (13 år ved FT 1801).

Erik Halvorsen Gisleberg hadde i alle fall 2 sønner: Halvor f. ca. 1730 og Hans f. 1732. Siden det finnes en Gulbrand Halvorsen Gisleberg til samme tid, antar jeg, at faren var Halvor Gulbrandsen, evt. at mora var en Gulbrandsdtr.

Hans Eriksen Gisleberg var gift med ei Kari Torsdtr. f. 1751/52. Hun skulle være 50 år ved FT 1801. Med den aldersforkjellen er det lett å tro, at det var kone nr. 2. I 1768 konfirmeres ei Kari Torsdtr. Lynder, 16 år.

Margrethe Christensdtr. ble født 11.3.1787 på Berget(?). Foreldrene var Christen Hansen og Anne Andersdtr. Ved folketellingen 1801 står familien oppført på Helgum. Mitt kart er mangelfullt, så jeg er ikke sikker på, at jeg tolket navnet riktig. Ved FT bor hjemme Anne 18 år, Margrethe 14 år, Hans 11 år, Anders 8 år og Eline 8 år. Christen er 45 år og Anne 48 år.

Så den foreløpige oversikten ser omtrent slik ut:

1. Ane Thorsdtr. LynnaEie-Lia f. 10.09.1818
2. Thor Hansen Gisleberg-LynneEie f. 1783
3. Margrethe Christensdtr. Berget-Helgum f. 11.03.1787
4. Hans Erichsen Gisleberg f. 1732
5. Kari Torsdtr. Lynder/LynneEie f. ca. 1752
6. Christen Hansen f. ca. 1756
7. Anne Andersdtr. f-, ca. 1753

8. Erik Halvorsen Gisleberg

Jeg har funnet andre ting som var av interesse for meg, men dette her fant jeg riktig å dele med andre, kanskje kan jeg hjelpe noen eller andre har noe annet å bidra med.

Vennlig hilsen fra Michaela M, Lelek, Øgardsvegen 9, 2000
Lillestrøm.

Solberg og Foss på Toten 1624

Her kommer avskrift av odelssak angående Solberg og Foss på Toten fra 1624. Saken har tidligere vært nevnt som referat i artikkelen Dokumenter på Bjørnstad, Ø. Toten (tidsskrift 1985, nr. 3 s. 44-46). Denne saken skulle egentlig vært nevnt i sin helhet i artikkelen om de eldste slektsledd på Solberg i Østre Toten som kom i tidsskrift nr. 3 1987. Den falt ut ved en glipp. Sett i sammenheng med denne artikkelen kunne det vel bli interessant for noen og enhver med aner tilbake til Solberg. Saken gir også visse personalopplysninger om Solbergslekta, både på godt og vondt. Så her kommer avskriften, bedre sent enn aldri. (Kommentar ved Per Bjørnerud).

Vii Efterschrefne Annders Euang, Arffue Aluestad, Johannis Zegerstad, Sifuer Sugstad, Anders Suechestad, och Lasse Grimstad, ædsornne Laugrettismend paa toutten, Samptt Niels Sommer tinngschriffuer Kiendis och Giør hermed witterligtt, Att Anno Christij 1624 dend 12te Nouembris warre wij effter Louglig annfordringh, paa enn gaard kaldis Solberigh her sammestedz, Kgl. May, Lennsmand Hanns Alffuestad, offueruerenndis, huor da war schicket Bersuennd Guttormsønn tienendes paa Moldstad paa Hadelannd, Som med enn Rigenns steffningh, haffde wdj rette fordrett, Peder Solberrigh, Med Samptt hanss Sønn Kield Pedersønn, Och hanss Suoger Siiffuer Foss, och denumb Tiltallede for enn Søsterpartt Jordegoeds beliggendis i forskreffne tuennde gaarde Solberrigh och Foss, Som hannd formentte Sitt rette møderne Goeds och Odell Att werre, och Peder Solberig, dett for enn Summa penninge aff fremmede folck haffde Inndløst, och forne Beersuennd, Guttormsønn Skall haffue dett for Løsens Penngge effter sin moeders tilvjnnende Andeell, werrit begierenndis att motte beekomme, dette hanumb dogh icke motte tilstedis, huorudoffuer hannd haffuer Verrit foraarsaget, derpaa till denn neste tiisdagh effter paaschee wdj forledenn Aar 1623 effter Lougens tilhold, att steffne och kalde, paa huilckenntiid schriffu-

erens fuldmægtig med 6 mænd haffuer møtt tilsteede, och giortt Opsettelsee wdj sagenn, til denn 4 Junij dernest epter følgende, och formedelst magtt Annliggende sager omb Jordeganngæ, och schouvers besiegtelse wj Waldris, haffer Skriffu-eren icke till denn forbeneffnnde 4 Eiusdem kunde møtt paa Aasteeden, noget Enndeligt med Laugretted att Kiennde Och dømme, huorudoffuer de icke siidenn effter denne steffning wiidere wille møde Vdj Rette, enndog denumb Skall haffue werrett Louglige wardsell giffuen, disligeste till forne Kield Peedersønn forschne goeds forpannted, forbetu Bersuenn Guttormssønn paa sin rette Odels tilstannd til affubrek och forhindring huorudinnden hannd formentte denumb samptligenn stor Wrett at haffue giortt, och Burde derforre effter Norgis Loug att stannde till rette, och icke allenne goedsett, paa Renntte i enn gaard Kaldes meellom med dis wnderliigennde ødegaard hauge, i Faaberig soegenn, i Gulbrandsdallenn, huilchett hannd med derris willie, motte Indsøge Om hannd wilde haffue noegenn partt I deriis ouddels goeds, huorum forne Kield Peedersønn och Siiffuer Foss forschiod denumb wnder Loug och Rett.

Huortill forne Beersuend Guttormsøn Suarett och formentte hanns moeder Icke war locked, førennd hun bleff Egttegiftt, huoroffuer forne Bersuend Kunde ehraegtis Weghte barnn, eller hanns moders arffuerett, dermed att werre forbrutt, Medens att hun sidenn effterad henndis mannd haffde hennde offuergiffuett och forladd, haffde forseet sigh, Mennte hand dett hanumb paa Oudels wegne, icke wdj nogenn maade hiembles Kunde.

Och derforre nu saauelsom tilforne giernne ehrbød Sig, Løspenninge att Ville oplegge och betalle, huilket hand och nu paa Bordett haffuer ladet tilsienne, och opteeldt, Saauelsom Sig tilbød, att wille Igienn weederlegge, och oprette huis becostning, forne Peeder Solberig paa samme gods is Indfordringh, effter fornødenhed haffde Anuennndt, med merre Partternis Indfald for Retten.

Da effter tiltalle, giensuar och denne Saegs Leylighed, och effterdj befinndis, forne Beersuend Guttormsønn er saa Ner Oudelsbaarren till enn Sødsterpart paa Sin moders wegne, wdj

forschne hanss Anndell att affstaa, Medenn ennd och hanumb sin ehrlidende och anwennde bekostning att igjennuffue, Och oprette, med wiiderre Samme steffnings Bemeldning och inndhold, Acterit Aggershus denn 4 Septembris nest forleden, Huor effter hannd wdenn nogenn wiiderre forhall, eller ydermerre opsettelse Eschieedt och begierrede enndelige Sentenz och Domb.

Thill steffningen att Suarre møtte wdj rette bemelte Kield Pedersønn och Siiffuer Foss, Som forregaaf och formentte forne Bersuennnd Guttormssønn haffde Ingen rett till att talle paa forschne Sin moders anpartt wdj forschne goeds, Aff aarsage hun sig icke Saa ærligenn och tilbørligenn wdj hindis Vngdomb forholdet haffde, Saa hindis børn nogenn Arffuerrett paa henndis Wegne wdj oudell Kunde søgge, thj hun wdj hindis Søsters Gaard, haffde ladet sig locke och besoffue, førennd hun Bleff ægtegiftt, Saauelsom och sig sidenn hun war schildt fra henndis mand, Iligemaade med enn løs leffnett forseett, huoroffuer de formentte hende ald hindis arffuerrett att haffue forspildtt.

Sammeledis forregaff att deris fader forne Peder Solberig haffde Samme goeds fra fremmede Folk Inndløst, och deroffuer megen Bekostning och Wmage Annuendt, och paa-kosted, huorom først bleff wdj rette lagtt, itt pantebreff wdj hoffuetmeningen formellende Att enn weed naffn Oluff Peedersønn haffde panttsett till Pouell Torgieersønn paa Hund paa Egger forschreffne gaard Solberig Som Renntter Aarligennd fembtteen Lispund maltt wdj Lanndschyld, for fyrretiuffwe och tou gamble daller, och enn halff tønnde Siild, med wiiderre Samme breffs Indhold daterritt paa forschne, hun, Sanchtebotilsdag Anno 1573. •

Huilke forschne XLII (42) daller forne Solberig haffde wdlagtt och betaldt, och for denn Halffue tønnde Sild tree Rixdaller, och dermed samme gaard Inndfrellsett, Disligeste Inndløst
242

forne gaard Foss, fra Gunder Biørnrestad for Sextenn Rixdaller, Derforudenn giffuet Peeder Juude enn hest for Oudelsbreffuene, goed om Nij daller, der till med denn storre Wmage, med beesuering, och Reysingh, formenendis derfor, att burde Nyde och beholde, Samme goeds, wpaatald och angerløst, och dersom hand Vilde løsee nogetd goeds, war der 3 huders forne paasteffnte, tuennde Gaarder, Solberig och Foss, Som Bemelte Peder Solberigs huustrue, Som er hanns moedersøster, Och icke er beuist, att hanns moeder haffuer ladet Sig locke, i henndis faders eller broeders Gaard, I derris leffuende Liiff, eller och Siidenn, før hun bleff ægtegiff, Om hun enndschjøndt dermed Kunde henndis Odel forbrutt haffue, Thj er herom Saa for rette dømbt och affsagtt, Att Bemelte Bersuend Guttormsønn maa frelseligenn wdenn nogenn forhindringh wiige till denne Ringeste gaard forne Foss, som schylder itt halff pund tunge, Aarligen wdj Lanndschyld, och halfftre die Lispund vdj Solberrig, for oudall och æuerdelige eigenndom, paa Sin moders Vegne, Och derimod pligtig werre, att ehrstedde och Contentere de halffue Løsens Peninge Som bemelte Peder Solberrigh haffuer Samme tuennde gaarder for Inndløst, Som er tredeue och enn halff Rixdaller, in Specie med sambt billig Beuislig ombkostningh med huis wiidere Som er anwendt, til samme gaarders fornødenheed, med att Inndfrellse, Och dett att schiie effter wennligh fornæning, eller och danne-mands retmessige Kiendelse, Och dersom nogen aff Parterne, formener denumb meesholdenn att werre, Goedsett paa begge steeder icke att werre Jeffngott Eller och ey ligge Schiff da deromb paa Aastederne att gaais huis rett er, Naar Jordenn bliffuer bar, dis till ydermere widnisbyrd, haffuer wij Trøghth worres Zignetter her nedenforre, Actum Anno Die et loco vt supra. Niels Sommer Egenn Haand.

SLEKTER FRA FLUBERG VESTÅS (II)

Av Terje Nordraak

Jeg hadde i forrige nummer av tidsskriftet en artikkel om slekter fra Fluberg Vestås, hvor jeg tok for meg de tre Vesterås plassene. Her kommer de gjenværende boplasser.

TELEMARKEN

Dette skal i gammel tid ha vært en av bygdas største gardar. Den nevnes i året 1315. Mange kjenner nok sagnet om "Telemarksfrua" som hadde holdt et stort selskap på garden sin. Da hadde hun kastet gullringen sin i Grevsjøen og uttalt: "Likesaa umulig er det for mig at blive fattig, som det er at denne ringen kommer tilbake til mig". Et par dager senere kom en mann opp til Telemarken med noe fisk han hadde tatt i Grevsjøen. Da en av tjenestepikene åpnet en av fiskene, fant hun ringen i den, og etter den tid gikk det rent galt med både garden og med "Telemarkfrua" også. Garden nevnes som ødegård til Næs og i 1669 nevnes den som seter til denne garden. - Det fantes imidlertid tre husmannsplasser igjen på Telemarken, helt fram til omkring midten av 1850-åra, (det hadde nokså sikkert vært mange flere plasser til storgarden Telemarken i sin tid). Oppsitterne på disse var husmannsfolk til Næs.

JOHANES LARSEN TELLEMARLEN (ca. 1781-1854) bodde på en av disse plassene. Han nevnes i tingbøkene fra 1842 og i de ti påfølgende år. Av bygdefolket ble han kalt "Jehans Tælemarken" og fikk forøvrig en dramatisk ende, da han døde "ved at blive indebrænt i et Fæhuus paa Tælemarken natten mellom 23. og 24. Marts 1854", (han skai visstnok ha fått en brennende bjelke over nakken).

PETER ANDERSEN TELLEMARLEN (1788-1848) bodde på en av de andre to plassene, visstnok på den som lå like ved "Ersrudleé". Han var født på Skøyen-eie, antagelig på plassen Purkesveen, - sønn av Anders Pedersen Skøyen-eie (1757-1839) og hustru Marit Christophersendtr. f. Tingvold 1745. Peter hadde slektninger på Veståsen da Hans Pedersen Westeraas (se under Vesterås(svea) var hans onkel (farbror) og Peter var en onkel av Helene Westeraas (farbror). Peter ble 1815 gm JOHANNE JENS DTR. TINGVOLD S-EIE (ca. 1792-1830) og de flyttet nok umiddelbart til Telemarken og fikk 5 barn sammen:

I) ANDREAS (I) (1815-1819).

II) ANDREAS PETERSEN KVÆRNSLETEN (1820-1892), g 1856 m Randi Eriksdtr. fra Lomen i V. Slidre (1826-1892). De bodde på Granums-eie og Prestegards-eie, før de omkring 1861-62 kom til Kværnsletten (Kventh) under Septon), som husmannsfolk. 6 barn: (a-f):

- a) Petra Braathen (1854-1928) g 1875 m Andreas Endresen Jenserud (1845-1935) (Nordraak-eie), bodde først i Kværnsletten, men kom senere til Braathen under Nordraak, (se forøvrig vårt tidsskrift nr. 3, 1990 s. 209).
- b) Edvard Kværnsletten f. 1856 g 1880 m Marte Marie Kristiansdtr. Vilbergshagen f. 1860. De utvandret 1881 til Amerika.
- c) Gunda Kværnsletten (1859-1936), utvandret til Amerika i 1888, hvor hun var i mange år, men vendte hjem igjen og bodde i "Gundastugua" ved Nysbegynt (Vilbergs-eie, ugift).
- d) Johan A. Kværnsletten f. 1862 gm Guri Johannesdtr. Høime f. 1860 fra V. Slidre. De utvandret i 1890 til Amerika.

- e) Marie Kværnsletten (1865-1947) gm Erik Johansen Madsstuen (1863-1939). Bodde først i hans barndomshjem Madsstuen (Nordraaks-eie), men flyttet omkring 1892 til Kværnsletten og overtok som husmannsfolk etter hennes foreldre.
- f) Anne Marte f. 1869 som visstnok ble gift og bodde i Oslo eller omegn.

- III) MARTE MARIE PETERSDTR. f. 1823 (ingen flere opplysninger)
- IV) INGEBORG PETRINE PETERSDTR. (1826-1861), ugift og døde på Nøss-eie.
- V) JOHAN PETERSEN f. 1829 (ingen flere opplysninger).

Etter å ha blitt enkemann i 1830, ble Peter gift igjen med INGER (INGE) ENDRESDATTER (ca. 1803-1877). Med henne fikk han 7 barn, så han hadde i alt 12:

- 1) JOHANNE PETERSDTR. TELLEMARKE (1833-1903), ugift og bosatt i Fluberg.
- 2) MAREN PETERSDTR. BJØRNERUDSTUEN (1833-1916) g 1858 m Anders Olsen Bjørnerudstuen fra Lomsdals-eie (1832-1917), som av en eller annen grunn ble kalt "Anderskar". De var husmannsfolk i Bjørnerudstuen under Lomsdalen, nordre. 11 barn (a-k):
 - a) Inger Marte (1859-1864)
 - b) Andreas f. 1860
 - c) et dødfødt barn 12. mai 1862
 - d) Marie f. 1863
 - e) Martin f. 1864
 - f) Otto f. 1866
 - g) Mads f. 1869
 - h) Tilla Bjørnerudstuen (1871-1901), ugift
 - i) Eilef f. 1872
 - j) Lovise f. 1874
 - k) Kristine Bjørnerudstuen (1876-1949), ugift

- 3) INGER MARTEA PETERSDTR. SØRBERGSHAGEN (1836-1919), g 1861 m Even Johannesen Sørbergshagen (1833-1919). Husmannsfolk i Sørbergshagen med 8 barn (a-h):
- a) Nils f. 1862, som utvandret til Amerika 1882
 - b) Johan f. 1864, utvandret til Amerika 1882
 - c) Karoline f. 1866, utvandret også 1884 til Amerika
 - d) Marthe Marie f. 1868, utv. 1884 til Amerika
 - e) En dødfødt gutt 2. des. 1869
 - f) Peter (1872-1874)
 - g) Elise (I) (1875-1875)
 - h) Elise Aasbekken (1878-1960) g 1911 m Andreas Martinsen Aasbekken (1884-1960), som s.å. overtok Aasbekken (utskilt fra Schee) etter sine foreldre.

Inger Martea og Even Sørbergshagen hadde også pleiesønnen Karl Sørbergshagen (1879-1967), som brukte Sørbergshagen fra 1915 og var gift med Johanne Aasbekken (1882-1947). Hans foreldre var ungar Johan Andreassen og pike Petrine Kristoffersdtr.

- 4) CHRISTIAN PETERSEN TELLEMARKEN (1837-1889). Han var ugift og døde på Sedal.
- 5) ELLEN MARIE PETERSDTR. (1840-1840)
- 6) EDVARD PETERSEN LEIRBÆK (1842-1909) g 1864 m Karen Hansdtr. Søndre Langvæg (Søndre Hoff's-eie) (1845-1930). De bodde først i Fremstad under Hasvold, men kom på slutten av 1860-åra til Leirbæk under Nordberg i Søndre Land. 6 barn (a-f):
- a) Petrine Bjørnsrud (1865-1918) g 1890 m Laurits Olsen Haugen (Schee-eie) (1853-1927). De kom til Bjørnsrud under Schee, (se forøvrig årboka "Landingen" 1985 s. 85, "En gammel hedersmann" av M. R. Kolsrud).
 - b) Anna Leirbæk (1867-1919). Hun var ugift, men hadde sønnen Kristian Leirbakk (1894-1969), med ungar Karl Eriksen Lien-eie. Anna bodde i Leirbæk.
 - c) Ingeborg Kleven (1869-1899), gm Martinius Olsen Kleven (Nordre Lomsdals-eie) (1873-1962). De bodde i Kleven og etter hennes død ble han gift igjen 1900 med Karoline Larsdtr. Fosstenløyken (1875-1960)

- d) Helene f. 1872
- e) Emil I (1875-1875)
- f) Emil f. 1876
- 7) OLE PETERSEN TELLEMARKEN f. 1846 g 1869 m Seborg Eriksdtr. Rye fra Nord-Aurdal f. ca. 1843. De bodde en tid på Hofs-eie, men flyttet visstnok senere til Gjøvik. De hadde ihvertfall sønnen Peter f. 1869.

Etter at Peter Andersen Tellemarken døde i 1848 og barna etter hvert flyttet ut, har nok plassen blitt folketom antagelig i 1850-åra en gang. Under folketellinga i 1865 er Inge Endresdtr. bosatt i Tidemandstuen (Næs-eie) og hun dør på Haga i 1877.

HVAMMEN

Plassen Hvammen (Vammen) under Septon nevnes første gang i 1786, da eieren av Septon utstedte bygselseddel til HANS HANSEN: Han nevnes med tilnavnet Fluberg i 1800 og det opplyses at han er kjøpmann i Aurdahl.

Senere har nok CHRISTIAN HOVELSEN (ca. 1781-1812) og kona GUNILD JOENSDTR. (JOHANSDTR.?) (ca. 1776-1839) kommet til plassen, som lå like nordvest for setra Vammen. Christian var sønn av Hovel Christophersen Volden (Narums-eie) (ca. 1741-1813) og hustru Johanne Johnsdtr. (ca. 1759-1816), (den sistnevnte døde på Enger-eie, og ved skifte etter henne 14/6-1817, opplyses det at Christian Hvammen er hennes sønn).

Gunild og Christian fikk dattera JOHANNE MARIE f. 1810, og det ble holdt skifte etter ham i 1815, antagelig i anledning av at hun d.å. skulle gifte seg igjen med HANS OLSEN TOMTUM fra Viker-eie. Han var født i Skjellerud under Ersrud i 1787, men vokste opp i Tomtum, da foreldrene Ole Sørensen Tomtum f. Aasen (1761-1829) og hustru Berthe Hansdtr. - flyttet dit.

Gunild og Hans fikk sønnen CHRISTIAN HANSEN (1815-1853), som i 1826 fulgte foreldrene til Vardal, da de flyttet

dit. Chr. ble 1833 g i Ringsaker m Marie Mikkelsdtr., som etter hans død reiste med sine barn til Amerika, (et oldebarn av Marie og Christian, - Ella G. Johnson, var på besøk i Norge og Land sommeren 1989).

Enten har det vært to stuer på Hvammen, eller så har en familie vært bosatt på setra, da det noen år før Gunild og Hans flyttet til Vardal, - må ha bodd to familier på plassen. I 1820 klaget nemlig PEDER HANSEN HVAMMEN (1780-1852) over at hans våningshus på Hvammen var brent ned 16. okt. 1819.

Peder, eller "Pær Vammen", som han ble kalt av bygdefolket, er høyst sannsynlig identisk med den Peder, som er født på Bjerke-eie, - sønn av Hans Pedersen og hustru Anne Cathrine Christophersdtr. som senere kom til Vesterås, (se under Vesterås(svea) forrige tidsskrift).

Peder hadde 1815 giftet seg med KARI KNUSDSTR. (1788-1850), - antagelig f. på Esbjug-eie, - datter av Knud Thorsen og Mari Olsdtr. som under folketellinga i 1801 bor på Sedals-eie. Peder fikk s.å. husmannsseddel på Svendsrud under Septon, men ekteparet har altså senere kommet til Hvammen. Paret fikk to barn:

- 1) KAREN PEDERSDTR. f. 1823 g 1847 m Christian Olsen Hævop, antagelig f. på Nordbergs-eie 1822. De utvandret i 1856 til Amerika.
- 2) JOHAN PEDERSEN f. 1829, som i 1853 utvandret til Amerika.

Peder Hansen Hvammen avgikk ved døden 7/4 1852 og følgende er innført i kirkeboka: "Endebragt sig selv ved at skjære aaver pulsaaren". (Han skal visstnok ha brukt en ljå).

Om dattera, svigersønnen og sønnen bodde på Hvammen etter at Kari og Peder var borte, vites ikke, men etter at disse reiste til Amerika, er ihvertfall plassen lagt øde. Driften av setra like ved, ble imidlertid opprettholdt fram til 1952.

(Se forøvrig årboka "Landingen" 1987, sidene 30 og 31, "Nedlagte setre på Fluberg Vestås").

Primstavens sommerside

Av Torger Kraggerud

Fortsettelse fra forrige nummer

57 - 24/08 - Kniv/kors med kniv - Barsok/Bartholomeus/Bertel Brytestrå - Nå var det ikke lenger trygt for nattefrost og mange steder var skuronna igang. Nå skulle alle uskarne bukker slaktes, siden var de uspiselige. Hjemflyttingen fra fjellstølene foregikk nå av to årsaker. Ingen måtte ligge på fjellstølen Barsoknatten, for nå flyttet huldrefolket inn. For det andre ville bjørnen prøve seg på buskapen. - Denne dagen skulle DOMMEDAG komme, sa de gamle. Minnedag for apostelen Bartolomeus. Iflg. legenden omvendte han kongen av Armenia. Men broren var hedning, og han lot Bartholomeus få levende og bli halshugget etterpå. Han ble garvernes skytshelgen. Det var tid for å høste løk og humle. 79 begynte Vesuvs utbrudd, som begravde byen Pompeii i Italia.

58 - 29/8 - Sverd/hodeløs kropp/jegerbukse/grenet svøpe - Johannes halshugg/Vergimesse/Tredje jernnatten - (1. jernnatt 19/8, 2. 20/8). I dag skulle det ryddes opp i skog og kratt. Alle stier skulle være fremkommelige, og kvist ble båret til uthus. I Telemark hugg man kratt og utvekster man ikke ville ha, så grodde de ikke lenger - så sterk virket denne dagen: Johannes halshuggelse. I Nord-Norge var natten før en fryktet frostnatt. Nå kunne kornet ta skade. 1871 28/8 kom lov om saltvannsfiske. Minnedag for Johannes Døper. Matteus(14,3-12)

250

forteller om Herodias, som lot sin datter, Salome, behage kong Herodes med sin dans. Som takk forlangte hun Johannes Døperen halshugget. Johannes ble så på kongens ordre halshugget.

59 - 1/9 - Kvern/2 kvernsteiner/et hjul/små halvkors/kors/bladgren - Kvernknarren/Egedius - Er denne dag tørr, vil det bli vondt om vann på mølla, og det ble kvernknurr i alle hjem. Det vil si mangel på vann, så de ikke kunne få malt seg mel til grøt og brød. På Østlandet regnet man med at kvernknarr-været skulle stå ved lag i 7 uker. Rundt kysten av Sør-Norge mente de at om Egedius var god, vart det godt vær like til Mikkjelsmess (29/9). St. Egedius var vernehelgen mot tørke. Minnedag for Egedius, som levde i Egypts ørken i midten av 600-årene som eremitt. 1939 startet 2. verdenskrig da tyske tropper marsjerte inn i Polen. Den 5. september skulle bu-feet flyttes fra langstølene til heimestølene. Mye rognebær, mye snø.

60 - 8/9 - Sauesaks/krone/kroneblomst/tre - Maria fødsel/Marimesse siare/Morsmesse/Vår Frue Dag. - Nå skulle sauene klippes. I Trysil mente man at nå måtte åkeren skjæres om den var gul eller grønn. I Seljord mente man at var det godt vær da, ble det en god høst. De gamle sa: "Når den ene åkeren kommer (modnes), etter den andre, blir det et godt år". Nå kom en varmeperiode, kalt "Morsmessevarmen". Nå samlet svalene seg for "sydentur". Den siste av Mariadagene 22/7 og 15/8. Minne om Marias fødselsfest. Alt ved unnfangelsen var hun fri for arvesynden og ved fødselen den helligste av alle skapninger, da hun var bestemt til å bli mor til Guds sønn.

61 - 12/9 - Ring/kirke/et lite kors - Fingergullmesse/Gudi - - Fingergullsmesse var en lokal Nidarosfest til minne om at noe av Kristi blod kom dit i 1165. Relikviet lå i en kapsel som et fingerbøl (gullring). Nå skulle lauvstaking være unnagjort for vinteren, samlet i bunter og knipper. Minnedag for Guido, kalt den fattige mann fra Anderlaecht. Han dro på pilgrimsferd til det Hellige land i 7 år. Hand døde i 1012. - 1837 ved formannskapslovens ikrafttreden hadde bare 4/5% av Norges befolkning stemmerett og omfattet bare menn over 25 år, som enten var embetsmenn eller eide eller bygslet jord. Oslo hadde da 15.000 innbyggere, 1100 hadde stemmerett og bare 222 stemte ved valget.

62 - 14.9 - Stort kors - Korsmesse om høsten (om våren: 3/5) (Exaltatio Crusis) - Nå skulle skuronna være over og kommet i hus, og alle grunder skulle tas bort. Noen steder siste frist til å buføre fra sætrene. I dag var det tredje tingdag, første var 19/1 og andre 12/5. Prestene som på gangdagene (24/4 - 1/5) gikk omkring på åker og eng og ba om signing av årsgrøden, gikk nå på ny rundt og messet og velsignet årsavlingen, som nå var i hus. Minnedag for at keiser Herakleios av Bysants lot Kristi kors reise igjen på Golgata i 629. Perserkongen hadde året før revet det og ført det vekk fra Jerusalem. Høytid hos katolikkene.

63 - 20/9 - Øks - Tobias - I den katolske kirkes kalender var onsdag, fredag og lørdag i denne uken fastedager og botsdager. I disse 3 dagene ble Tamperretten satt, som var en kirkelig domstol og som spesielt behandlet ekteskapsaker. Dette var siste tamperdag, første var onsdag etter korsmesse. Når skogsarbeidet begynte, fulgte familien med til skogs for å jordsmyge barnet mot svek. (D.v.s. engelsk syke). Et torvstykke ble festet i begge ender med to plankebiter under. Så smøg de ungen tre ganger "rangsøles", altså mot sola, under denne torven. Det var to om dette, den ene spurte: "Å meier du for?" Svaret var: "Je meier dæ for jordsøg". Hvorpå de la en hårlokk fra ungen i gropa etter torven, før den las tilbake. Dialogen har magisk kraft, og når håret er vekk, blir sykdommen også lagt vekk. Minnedag for profeten Tobias som forutsa Ninives ødeleggelse i 612 f.Kr. (by fra ca. 1800 f.Kr.).

64 - 21.9 - Tre med løvfall/øks/fisk/bukk/hest som springer/støvel - Mattias lauvriver/Mattimess (jfr. 24/2). På grunn av regntiden var veiene nå sølete og ufremkommelige, så man måtte ri. Etter denne tid var kornet ikke lenger folkemat om det enda sto umodent på åkeren. I dag skulle det være så sterk vind at løvet føk av trærne, og så var det dags å samle løvet for vinteren. Nå samler bjørnen lav og mose til hiet sitt, for i dag er det som regel godt vær med solskinn. Også gjedda har tenkt på vinteren og går til bunns. 1949: Den kinesiske folkerepublikk opprettet av Mao. Minne om Matteus toller før han ble apostel med navnet Levi, skrev første evangelium.

65 - 22/9 - Skjold - Mauritiusdagen - I Valdresbygdene var dette fast fløtardag. Nå drar de fleste måltroster og gravender sørover for å overvintre i Sør-vest-Europa. Linerla og munken drar også; men de skal lengre sør. I eldre tider bruktes løv som dyrefor. Det lav som nå var falt av trærne, ble rakt eller sopt sammen. Noen påsto det var dårlig for og brukte det bare til underbredsel under dyrene; men det ble også brukt som dyrefor, særlig i vanskelige forår. Løv har vært samlet over hele landet. Hesten fikk aspeløv. Sauen fikk bjerk- og oreløv. I gammel tid var det etter den katolske kirkes kalender faste- og botsdag. Minnedag for Mauritius, fører for den thebaiske legion. Han ville ikke ofre til avgudene og på vei til Frankrike befalte keiser Maximian (280-305) at Mauritius og hans 6600 kristne soldater skulle drepes av resten av keiserens hær. 1971 fødtes prinsesse Martha Louise. Norsk flaggdag.

66 - 29/9 - Skålvekt/lur/spyd/sverd - Mikkjelsmesse/St. Michael - var helligdag til 1770. Iflg. et par Draumkvedestrofer er engelens framferd skildret slik: "Det var sankte Såle-Mikkjel, han vog i skålvikt, så vog han alle synde-såline - bort til Jesum Krist". "Det var sankte Såle-Mikkjel, han bles i luren lange: Og no sko alle såline - fram fyr domen gang". Dagen ble også kalt "skøytingsoka", og det betyr at man begynner med nyårsmelet for å drøye på det gamle. Dagen var årets høstfest og vinternattsblot. Nå ble en sau slaktet, som bonde og husfolket åt i fellesskap, ofret for et godt år og ønsket vinteren velkommen. I dag hadde alle tjenere fri. Bøndene leide også tjenere fra jonsok (24/6) til i dag - 14 uker. Nå skulle alt høy, korn og poteter være i hus, og jegerne kunne begynne å gå på jakt. Skrapslåtten ble gjerne unnagjort nå. Høsthveten ble sådd i Østfold nå. På Nord-Vestlandet brukte en å jage sauene hjem fra fjellet nå. Snøen sa: "No kan de venta mæ først som sist. Vinter-Net (14/10) kjem æ ganske visst. Kjem æ først i Helgemess (1/11) da bryt æ ne både bar og kvist". (Verdal). Og fra Gjestdal: "Kjem han ikkje Mikkjelsmess skriande, kjem han Helgemess riande". I hele Sør-Norge het det: "Så mange dager det er rim på markene før Mikkjelsmess,

så mange dager skal det ligge rim på marken etter Gaukemesse (1/5)". På noen primstaver: Vinger som merke. Minnedag for erkeengelen Michael. Konstatin den store bygget kirke ved Bosporos til hans ære. 1938 undertegnet Chamberlain og Hitler Münchenforliket!

67 - 4/10 - Kloster/tårn/bok/kors/fisk - St. Frans/Franciscus - Over hele landet heter det at som været er i dag, skal det bli hele måneden. Det var ikke uvanlig at det lå rim på åkeren under potetopptakingen nå. Franciscus stiftet munkeordenen, franciscanerne/gråbrødrene). Minnedag for den hellige Frans av Assissi som døde 1226. 1957 sendte Sovjet opp sin sputnik I.

68 - 7/10 - Dagmerker: Kloster/bok/krone/kors/pil/ring/ tre/lyngkvister foruten neper/kål - Britemesse/Kåldagen - All kål skal høstes nå og forsynes i kjelleren. I Telemark sa de at bjørnen samlet lyng og mose og gravde sitt hi nå. Minnedag for Birgitta fra Vadstena i Sverige. Hun grunnla i 1344 Vadstena kloster og instituerte ordene Birgittinerne, som enke 43 år gammel. Hun døde i Roma 1373 på vei hjem fra Jerusalem og ble kanonisert 1391. Hun var av svensk kongeætt, født 1303? Hun ble gift 13 år gammel og fikk 8 barn, og mor til den hellige Katarina av Vadsteng.

69 - 9/10 - Bispestav/flagg - Dinesmesse/Dionysis -Iflg. Ap.gjerninger 17,34 ble han omvendt av Paulus i Athen og led martyrdøden der ved halshugging. Han ble Frankrikes skyts-helgen. 1846 ble Holger Drachmann født, den danske dikter.

70 - 10/10 - sverd - Gereon - Han var kristen offiser og fører for 10.000 riddere og var også leder for martyrene fra Köln. Han døde ca. år 300 og hans relikvier finnes i Köln i Tyskland. Dette er siste dag for elgjakten. Møtte man en mann med skjegg, grått sådant, var man heldig med siste jaktdag. Siste jaktdag i Akershus: men første i andre som Hedmark m.fl. Kom det en elg helt inn på husene og den falt på kne, skulle man ikke skyte den. Gjorde noen det, kom det ulykke over jegeren. De gamle elgjegerne drakk elgblod, når de hadde skutt en elg. Da ble de bedre skyttere, trodde de. 1861 ble Fridtjof Nansen født.

Litteraturfortegnelse:

Vår gamle bondekultur - 3. utg. 1970 - Cappelen v/Kristoffer Visted og Hilmar Stigum 2. bind.

Data, Tid og sted - 1971 utg. - A/S Nordanger-Bergen & Park Forlag.

Dag og merke - 2. utg. 1981 - Universitetsforlaget v/Bjørn Alver.

Alle tiders bok - Grøndahl & Søn Forlag A/S 1986 v/ Mogens Eilertsen - norsk utgave ved Brynjulf Alver.

Aschehoug og Gyldendals store norske leksikon - 1983 utg.

Hva dagene vet - 1988 utg. - Ernst G. Mortensens Forlag v/Sverre Østen.

SLUTT

2750 GRAN TEL. 063-30225

MØTER

KONGRESSER

OVERNATTING

Svar på tidligere spørsmål

Spørsmål nr. 176

Det er lov å spekulere på hvem Lars Knudsen Moen er. I den ytterste ende er det virkelig detektivarbeide, indisier og hypoteser som kan gi "nesten sikre" svar.

Det er flere måter å se dette tilfellet på. Lars Knudsen kan være unnfanget på "vanlig" måte rundt 1680. Mitt første spørsmål er da: Hvem er de mulige fedre?

Manntallet 14 år tidligere, i 1666, skulle si noe om det. Faren, en Knud, bør være mellom 6 og 40 år gammel da. Foreløpig setter jeg følgende begrensninger: redøler og snertingdøler utelukkes. Vi står da tilbake med 3 mulige biringer:

1. Knud Iversen Paradis 44 år i 1680
2. Knud Olsen søndre Huskelhus 54 år i 1680
3. Knud Syversen Udalsstuen 40 år i 1680

La oss se nærmere på nr. 3. I 1647 finner vi en Sjur (Monsen) på Udal. I 1666 er Syver og Even Monssønner nevnt. Syver antagelig i Udalsstuen da hans sønn, Ole Syversen, har overtatt farens gardpart. Syver har sine to andre sønner hos seg i Udalsstuen, Knud Syversen (26) og Mons Syversen (20).

Lars Knudsen Moen var først gift med Berte Olsdtr. og hadde med henne 5 barn. Eldste sønn het Ole, antagelig etter morfar. Nesteldste sønn het Syver, kanskje etter farfar? En mulig linje fra Lars Knudsen til Knud Syversen Udalslien er derfor tilstede.

Slik kunne vi fortsette med nr. 1 og 2, men jeg er foreløpig fornøyd med det sannsynlige svar som foreligger.

Hilsen Bjørn Herberg, Jørstadmoen

Nye spørsmål og svar

Spørsmål nr. 187

Jeg har lest tidligere artikler om slekten Semmelenge i Vestre Slidre. I den forbindelse har jeg et spørsmål:

Oluf Eivindson Reie var gift med Anne Faltinsdatter. Oluf var sønn av Eivind Knutson Reie som var 70 år i 1664. Eivind hadde flere sønner, Knut som nok var den eldste var født i 1628. Det er trolig at Oluf var født mellom 1630 og 1640. Omtalte Anne Faltinsdatter og Oluf Eivindson kom til Kvie i Vang. De rakk å få en datter Marit før Oluf døde. Anne Faltinsdatter giftet seg igjen med Torgeir Kristofferson Kvie/Hæn. De hadde barna Sigrid, Ola, Gudbrand og Faltin.

I 1706 blir Anne Faltinsdatter sagt å være "eldgammel". Dersom hun var jevngammel med sin første mann var hun født 1630-1640; kanskje nærmere 1630 da 66 år selv da ikke kunne sies å være eldgammel. Min teori går ut på at Anne Faltinsdatter var datter av Faltin Landsrud som er nevnt på Rudlang i jordbok av 1642. Jeg har ikke funnet noen andre med fornavnet Faltin på dette tidspunktet. Avstanden fra Semmelenge til Reie var jo heller ikke uoverkommelig, da de ligger rett over fjorden for hverandre. Er det noen som kan bekrefte eller avkrefte dette?

Med hilsen Kjell Gullberg

I samband med at eg prøver å finne ut om slekta mi, har eg blitt gjort kjent med ein artikkel i Vestoppland Slektshistorielags tidsskrift nr. 3 for 1986 om Gudderud på Toten der det blir nemnd at Hans Jacob Grundt blir gift med Maren Dorthea Larsdr. Storm i 1730. Eg har ført ei slektsgrein tilbake til Christopher Larsen Storm, som kom som klokkar til Jevnaker og Lunner i byrjinga av 1740 åra. Tru om han er bror til Maren Dorthea? Kven var Maren Dortha dotter til og kvar kom ho ifrå?

Med helsing Kari Særsland, 3840 Seljord

Svar: Eg har tidlegare fått spørsmål om det same, og eg vågar å tru at det er mykje som talar for at Maren Dorthea Larsdr. Storm og klokkar i Jevnaker og Lunner Christopher Larsen Storm var sysken, utan at eg veit noko meir sikkert om det. Sjå elles artikkelen: Om Christoffer Larsen Storm mm av Per Jacob Desserud i nærverande tidsskrift.

Med helsing Arne Amundgård

Spørsmål nr. 189

Er det noen som vet om Ole Gulliksen Onstad i Aurdal som levde på slutten av 1600 tallet og begynnelsen av 1700 tallet var sønn av Gullik Olsen Viste og Astrid Halvorsdatter Skaveldene. De bygslet Skaveldene i 1660. Navna til Ole Gulliksens datters barn kunne tyde på dette. Denne dattera hetter Ragnhild og var gift med Jule Helgesen Skavelden. De hadde barna: Helge, Ole, Ingeborg, Gullik, Henrik, Lucie, Astri og Jøran.

Hilsen Kjell Gullberg, Boks 38, 2230 Skotterud

Svar på spørsmål nr. 189

Et brev fra 1711 i panteboka for Hadeland, Land og Valdres forteller at Knud Pedersen Røn, Ole Onstad og Torgeir Knudsen Berge solgte til Ole Siverson Hovi 3 skinn odelsgoods i Jørstad i Slidre. Det var de arvelig påfalden etter Gullik Skavelden og Bjørn Disserved. For dette mottok Knud Røn 3 daler, Ole Onstad 12 daler (han skulle svare til sine medarvinger Hans Rye og Knud Ulven 6 dlr.) og Torgeir Berge 15 daler.

For å sette selgerne inn i en slektssammenheng kan følgende tillegges: Odelsgodset som her selges finner vi i 1642 hos Kirsten (Nedre) Viste. Trolig har hun vært gift med Ole Knudsen Viste. (Han sies i tingbøkene for området å være bestefar til Knud Røns kvinne). Ole var far til brødrene det her er snakk om arv etter. Gullik giftet seg til Skavelden med Astri Halvorsdtr., datter av den tidligere brukeren der. (Se også Tidsskrift nr. 3 1987). Hans etterkommere var de som i brevet nevnt ovenfor tilsammen mottok 15 dlr.

1. Ole Onstad
2. Marite skifte 1707 gm Hans Julsen Rye
3. Kirsten 1663-1743 gm Knud Olsen Ulven 1647-1745
4. Ingebjør 1668-1729 gm Knud Pedersen Røn 1652-1726

Etter Gulliks død giftet Astri Halvorsdtr. seg på ny med Helge Tordsen fra Sør Strand, og han ble bruker på Skavelden. Det antas at Astri døde litt før 1690 i et barnløst 2. ekteskap. Ole Onstad ble i 1707 verge for Helge Skaveldens sønn Jul. Sistnevnte giftet seg senere med Oles datter, Ragnild. Bryllupet sto i 1709 da brudgommen var 15 år gammel, det ble nok godtatt fordi det skjedde innenfor familiens nærmeste omgangskrets.

Med hilsen Fredrik Dyhren

Spørsmål nr. 190

Kan noen hjelpe meg med opplysninger om prost Even Andersens barn, deres yrke, bosted, ektefellenes fulle navn og data og eventuelle barn? Prost Even Andersen var født på Vestre Balke i Østre Toten 5/6-1780 og døde i Vang, Hedmark 6/5-1841. Han ble gift 9/6-1823 med Johanne Jonsdr. Stenersen, født på Moe i Jevnaker 11/5-1796, død 26/2 1849 hos broren på Aal prestegård i Hallingdal. Ved prost Even Andersens død etterlot han seg 6 uforsørgede barn. På et bilde fra Amerika til en i familien står:

John Olivius Andersen 1824-1893, hustru Petrine Sophie 1816-1907.

Victor Christian Hjort Andersen 1825-1907, hustru Dora 1835-1925.

Abraham Borch Andersen 1827-1905, hustru Birgithe Dorthea 1836-1912-

Haldora Elisabeth Andersen 1830-1925 gm Nils Rosenberg Sinding 1817-1892

Christopher Wilhelm Borch Andersen 1833-1927 gm Inga Wilhelmine 1845-1923.

Datteren Karen Helene Andersen f. 8/11-1828 er ikke med på bildet, hun er muligens død før det ble laget. Hun levde ihvertfall i 1848, da skrev hun brev til Balke fra Aal prestegård i Hallingdal. - Ved skiftet etter Ingeborg Balke i 1843 var alle barna hos moren i Christiania.

I følge Nannestad bygdebok var 3. sønn Abraham Borch Andersen adjunkt og lærer noen år fra 1853, bl.a. i Skien fra 1857, sogneprest i Setesdal 1872-82, i Nannestad fra 1882 til 1/4 1901, død 1905. Han ble gift 1. gang med Gusta Elise Larsen fra Skien og annen gang med Birgitte Dorthea Myhre fra Skien. Abraham Borch Andersen hadde 2 sønner som emigrerte til U.S.A., men hadde han flere barn? Det er blitt sagt at eldste sønnen John Olivius Andersen 1824-1893 var lege og at Victor Christian 1825-1907 opprettet og drev privatskole i Oslo, men om det er tilfelle, vet jeg ikke.

Jeg er meget takknemlig for opplysninger! Vennlig hilsen fra:

Ruth Klungseth, 2857 Skreia

Spørsmål nr. 191

Er det noen som kan gi opplysninger om Helene Nilsdtr. som den 31. desember 1842 fikk et uekte barn Johan med Halvor Christiansen Alfstadkalvløkken, Østre Toten. (Johan døde forresten den 8. juli 1892). Halvor Christiansen ble født i Holdalen i Nord Aurdal 12. aug. 1821 av foreldre Christian Johannessen Bråstad og hustru Ingeborg Torgrimsdtr. Holdalen. Halvor ble konfirmert i Hoff i Østre Toten 30. sept. 1838. Halvor Christiansen flyttet en del rundt og registrerte boplasser er 1838 Alfstadeie, 1846 Koukkersrud, videre Husebystuen, Bergsveen og Rødningsbyeie. Faddere da Johan ble døpt var Anders Bergsveen og kone, Nils Bergsveen, Maria Rødningsbystuen og Fredrik Aamodt. Men hovedspørsmålet er altså: Hvem var Helene Nilsdtr. - mor til Johan Halvorsen, hvor var hun født og hva het hennes foreldre? Det ville glede meg meget om noen kunne løse denne floken. Med hilsen:

Bjørn Schjørlien, Rustadvegen 60, 2830 Raufoss.

Spørsmål nr. 192

Jeg søker min manns aner fra Brandbudistriktet. Jeg har foreløpig kommet fram til hans tippoldeforeldre, og i et ledd til tipp-tippoldefar. I denne anledning er det jeg skriver for å spørre om det foreligger noen bøker, tidsskrifter om eldre tid fra bygda som kunne ha interesse for meg.

I september 1990 kom det uventet besøk fra Amerika. Selv fikk vi kontakt med familien to timer før de dro videre ned gjennom Europa. Det ble to uforglemmelige timer, brevene går nå begge veier over Atlanteren. Det var ganske rart da de dukket opp her som slektninger etter Povel Hansen f. 1834.

Jeg var blitt fortalt noe helt annet og trodde han ble borte her i landet. Han var først eier av Skorta, så tok hans bror over - Hans Hansen f. 1825 som var oldefar til min mann. Deres far var Hans Povelsen f. 1794 gm Berte Halvorsdr. (Hun reiste 67 år gammel med sønnen Povel til USA). Far til Hans f. 1794 var Povel Hansen f. 1769 gm Anne Hansdr. f. 1761. Han var husmann i Bilden, Tingelstad.

Så kommer jeg ikke lenger her, men jeg kom over et skifte på Skjerven gård i Tingelstad etter Gubiør og Dag Pofvelsen. Barn: Povel, Jørgen, Gudbrand, Tosten gm Anna Helene (bodde i Lesja i Gudbrandsdalen. Skifte 16/5 1749), Tosten, Hans og Ingebor. (Disse er født mellom ca. 1680 og 1691. Av skiftet etter Tosten og Anna går det fram hvem som er barnebarn til Gubiør og Dag Pofvelsen. Navn som går igjen her er de samme som i etterslekten til Povel Hansen f. 1769 nemlig: Paul, Gubiør, Ingeborg, Marthe, Hans. Navnet Dag kan jeg dog ikke finne i min manns slekt. Skulle det være noe slektskapsbånd her, må det jo være to eller tre generasjoner imellom, hvordan skal jeg kunne klare å nøste opp det tro, når jeg ikke kommer lenger med Povel f. 1769?

I kirkeboken for Gran 1765-1771 (dåpslistene) er det en Povel Hansen. For 1759-1773 Hans Povelsen og Maria Eriksdr. Kittilsrudeiets barn, døpt 1. advent 1766, men det stemmer jo ikke med vår Povel f. 1769.

I kirkeboka for 1776-1888 er to Povel Hansen konfirmerte, den ene er i Gran, den andre i Brandbu.

Vennlig hilsen Björg Fjeldheim, Høybråtenveien 97, 1088 Oslo 10.

Hans M. Næss, Forten, 2750 Gran har gitt følgende svar:

Jeg har sett noe på det du spør etter i brevet ditt. Det finnes ikke noen slektsbøker om slektene fra Hadeland. Randi Bjørkvik i Oslo arbeidet med stoffet i mange år, men det ble ikke utgitt noen ferdige bøker av det. Hun har forresten mye av materialet enda. Resten er levert på Hadeland Folkemuseum, men lite er tilgjengelig enda.

Gran Historielag har ikke slektsavdeling, men mange i Gran er medlemmer i Vestoppland Slekthistorielag (jeg også), og vi

gir ut et tidsskrift som kommer med ca. 80-100 sider slektsstoff fire ganger i året. Medlemskap der koster 120 kroner året, inkludert tidsskriftet. Det holdes møter regelmessig hver måned i vinterhalvåret både på Gjøvik, i Gran, Jevnaker, i Land og Valdres.

Så litt om dine aner. I folketellinga 1801 under Bilden står bl.a. disse menneskene:

Povel Hansen, 32 år, husmann med jord

Anne Hansdatter, hans kone, 40 år

Hans, deres barn 7 år

Marthe, deres barn, 3 år

Jeg tror ikke disse menneskene er fra Gran/Brandbu, for jeg har ikke funnet barna innført i kirkeboka som døpte, og jeg har heller ikke funnet foreldrene som gifte i Gran mellom 1788 og 1795. (Hvor fødselsdatoen 15. desember 1793 for Hans Povelsen er funnet, vet jeg ikke, for han er ikke innført i kirkeboka for Gran på den datoen).

Det var ganske mange som flyttet til Gran fra andre bygder, særlig fra Land, men også fra Toten og Jevnaker/Lunner. Noen kom fra Ådalen, og noen fra Valdres og Hallingdal.

Jeg har sett litt etter barna til Hans Povelsen og Berte Halvorsdatter Næs-eie (Lerbru):

- 1 Povel født 10. feb. 1824 på Råssum, død 11. juni 1824 på Råssum.
- 2 Hans født 12. juni 1825 på Næs, gift 18. november 1849 med Anne Olsdatter Furua fra Veståsen. Hun var 28 år ved vielsen og datter av Ole Johnsen.
- 3 Anders f. 12. des. 1828 gift 19. aug. 1855 med Inger Halvorsdatter Næs-eie, datter av Halvor Halvorsen og 21 år gammel.
- 4 Ingeborg født 25. april 1831 i Næs-eie, gift 16. oktober 1864 med Ole Andreassen fra Vestre Toten. Han var sønn av Andreas Rasmussen og 21 år gammel.
- 5 Paul født 21. feb. 1834 i Næs-eie, gift 21. april 1861 med Siri Gunnersdatter. Hun var født i Skarieie, men bodde i Gjervikseie ved vielsen. Hun var 32 år gammel og datter av Gunner Andersen.
- 6 Anne født 1. mai 1837. Henne har jeg ikke funnet senere.

Spørsmål nr. 193

Forgjeves har jeg forsøkt å finne bostedet/garden til min tipp-oldefar fra Gran. Jeg har hatt annonse i lokalavisen, jeg har snakket med folk på Gran/Brandbu med samme gårdsnavn, uten å komme noen vei videre. Og siden kirkebøkene for Oppland befinner seg på Hamar har jeg ikke ennå hatt anledning til å reise dit. - Dette vet jeg:

THORSTEIN BREDESEN STRANDE, født 1857, Gran. Flyttet til Fredrikstad, giftet seg med Oline Røen 3/2-1889, handelsfullmektig og flyttet videre til Oslo. Forlovere: Martin Gran (mulig slektning). Mulig bror var Hans B. Strande. Far: Brede Thorsteinsen Strande. Farfar: Thorstein Bredesen Raasum død 9.12. 1847, gift med Kari Madsdatter.

Førstnevnte hadde en datter Ingeborg Lilly, som i 1940-60-årene og deromkring ofte dro til Gran/Brandbu og besøkte slektninger. Hennes datter, som har fortalt meg dette vet ikke noe mer nøyaktig hvor, bare at hun mente det var i forbindelse med en militærleir eller lignende eller at vedkommende hun besøkte var yrkesmilitær.

Dette er altså alt jeg vet. Jeg vet det var en kaptein Erik Smedsrud på Strande, g.nr. 270 b.nr.3, men jeg vet ikke om dette er forbindelsen jeg søker.

Med hilsen Glenn Loe, Skansen terrasse 27, 1062 Oslo 10.

Hans M. Næss, Forten, 2750 Gran har gitt spørderen dette svaret:

Litt om slekta til Thorstein Bredesen Strande

Slekta kommer på farssida fra Gjefsen. Folketellinga for Gjefsen 1801 viser disse personene av din familie på Gjefsen:

Brede Larsen, husbonde, gardbruker, 23 år,

Anne Stepensdatter, hans kone, 21 år,

Lars Bredesen, deres barn 4 år

Stephen Bredesen, deres barn, 3 år

Ingeborg Bredesdr., deres barn 1 år.

Deres neste barn var Torsten født 1802 og døpt 2. søndag etter påske. Han bodde på Egge da han ble gift 20. september 1831 med Kari Madsdatter Bleken som var datter av Mads Larsen Bleken. Hun var 21 år gammel ved vielsen.

De flyttet snart til Råssum, for alt da første barnet ble født, bodde de der. Der var Brede født 26. august 1832. Brede Torstensen Råssum giftet seg 29. mars 1855 med Ingeborg Hansdatter Strande. Hun var datter av Hans Andersen Strande og 20 år gammel ved vielsen, (Strande ligger på vestsida av Randsfjorden), litt sør for der Randsfjord-ferga går over fjorden. De ble gardbrukere på Råssum og fikk disse barna:

- 1 Torsten f. 5. feb. 1857. Faddere: Marthe Bentsdatter Råssum, Anne Torstensdatter Råssum, Anders Pedersen Råssum, Mads Torstensen Råssum og John Hansen Strande.
- 2 Hans f. 18. januar 1863. Faddere: Marte Olsdatter Alm (nabo), Marte Torstensdatter Råssum, Anders Pedersen Råssum, Steffen Iversen Alm og John Hansen Strande.
- 3 Karen Mathea f. 18. januar 1863 d. 4. juli 1862. Faddere: Mari Larsdatter Bleken, Anne Endresdatter Råssum, Even Endresen Råssum, Even Eriksen Råssum og Anders Olsen Bleken.

Ingeborg døde etter tvillingfødselen den 28. januar 1863 og Brede Torstensen alt den 11. januar 1865, så de to barna som levde, ble plasserte hos to av Ingeborgs brødre på hver sin Strandegard. Folketellingen for Strandegarda 1865 er slik:

Jakob Hansen gaardbruger, selveier, 44 år gammel
Randi Sørensdatter, hans kone, 40 år
Hans Jakobsen, sønn, 17 år
Søren Jakobsen, sønn 17 år
Anne Jakobsdatter, datter, 15 år
Randi Jakobsdatter, datter, 13 år
Hans Bredesen, til oppfostring, 3 år, en slektning.

Hans Hansen, gaardbruker, selveier, 41 år gammel
Randi Gudbrandsdatter, hans kone, 46 år
John Hansen, sønn, 7 år
Hans Hansen, sønn, 3 år
Anne Hansdatter, datter, 12 år

Marte Hansdatter, datter, 6 år gammel
Torsten Bredeesen, til oppfostring, 9 år gammel.

Ved folketellinga 1875 har alt Torsten reist fra bygda, mens Hans fortsatt er på Strande hos Jakob Hansen. Hans Bredeesen reiste til Kristiania 1. desember 1888.

John Hansen Strande, som er nevnt som fadder, ble gardbruker på Horn (ved fergeleiet), og både på Strande og Horn er det etterkommere etter disse familiene i dag, så det måtte vel være både på Strande og Horn Ingeborg Lilly besøkte slektninger i 1940-60-åra. I dag er Birger Jakob Andersen Strande gardbruker på Nordgarden Strande og Hans Johnsen Strande gardbruker på Søndre Strande. Ivar Bentsen Strande er gardbruker på Horn.

Det er mulig å føre anene til Torsten Bredeesen lenger bakover på flere av sidene, hvis det er ønskelig.

Spørsmål nr. 194

Min oldemor Henrikke Johansdatter Nordsveen (fra Vardal) f. 29.7.1874, var sannsynligvis datter av en Johan Hansen Nafstadeie f. 1833 og Elisa Johansdatter Skonhovdseie f. 1835. Men der er det stopp for meg. Jeg har prøvd, men uten hell å finne ut mer om hennes foreldre og hvem de stammet fra.

Videre til min tipp-tipp-tipp-oldefar Lars Jensen, opprinnelig fra Aurdal i Valdres, men som jeg har forstått, bodde på Toten, f. 1874 død 2.6.1869 og hans kone Kari Johansdatter f. 1792. Også hun var antagelig fra Valdres. Jeg er interessert i deres forfedre og eventuelle søsken.

Det samme spørsmålet gjelder også for Peder Andersen Elton f. 1791 og hustru Gullina Hansdatter Elton f. 1795. De er mine tipp-tipp-oldeforeldre. De ble gift 1.10.1822 i Ås kirke på Toten. Videre så gjelder spørsmålet mitt en Ole Christensen og kone Ingeborg Larsdatter Atlungstads data. De er mine tipp-tipp-tipp-oldeforeldre. De hadde følgende barn: Lene f. 21.4.1823, Christian f. 1807, Gulline f. 1810, Agnete f. 12.11.1819. Jeg vet at Lene ble konfirmert i As kirke 2.10.1837, og Agnete 5.10.1834.

Videre gjelder spørsmålet følgende personer: Min tipp-tipp-tipp-tipp-oldefar Torcvhild Halvorsen f. 1760, død 4.9.1836 og hustru Marthe Nielsdatter Revold f. 1761. De giftet seg 30.3.1791 og hadde barna: Hans 1791, Niels 1794, Pernille 1796, Sigrid 1800, Simen 1805.

Og så til siste par på sida til farfar, Poul Olsen f. 1752, død 31.10.1825 og hustru Kari Olsdatter Nedre Rudstad f. 1766 d. 1840. De ble gift 30.9.1785 og hadde disse barna: Ole f. 1.11.1785, Anders f. 26.6.1788, Maria f. 1791, Ole f. 6.2.1793, Peder f. 1795, Peder f. 1796, Johannes f. 1798, Christian f. 1800, Niels Frederich f. 1804, Lise Henriche f. 1804, Henrich f. 1805, Martin f. 1808, Karen Sophie f. 1810. De bodde på Toten.

Resten av spørsmålene retter seg mot min farmors slekt og aner. Hun het Borghild Kristine Solberg f. 23.8.1906 i Snertingdal og var datter av Hans Andreassen Haugland f. 1851 d. 1924. Han var feier og antagelig fra Torpa. Det er alt jeg vet om den siden. Hans kone (venninne) Julie Olsdatter Presterudgjerdet f. 1884 d. 1963, var datter av Ole Presterudgjerdet f. 1840 d. 1936 og Beate som ble 62 år, resten er ukjent. De hadde barna Julie 1884, Oleana, Alette, Berthe, Oluf, Agnethe, Olaus 1879, Kristian?, Kasper?, Birgitte?, Tea? og en gutt som jeg ikke kjenner navnet på, han var trolig den eldste i søskenflokket. Han døde imidlertid under emigrasjon til Amerika 14 år gammel.

Jeg skulle gjerne visst hvem foreldrene til Ole og Beate var og hvor de stammet fra. De har gjenlevende etterkommere etter flere barn enn Julie, som jeg stammer fra. Det har vært fortalt at enten Ole eller Beate eventuelt begge hadde finneblod i årene. Videre vet jeg at Ole og Beate antagelig vokste

opp som søsken (uten å være det), på Presterud i Torpa og fikk Presterudgjerdet i bryllupsgave. De ble gift i Åmodt kirke i Torpa og der er også deres barn døpt.

Med hilsen Rune Hansen, Myrsletta 129, 1406 Hebekk

Leserne oppfordres til å svare på spørsmål, gjerne direkte til spørseren, men med kopi til skriftstyret så flest mulig får del i svaret.

Sparebanken NOR er alltid i nærheten.

Kanskje visste du at Sparebanken NOR er den desidert mest utbredte banken på Østlandet. Men visste du at vi også har kontorer i Kristiansand, Bergen, Trondheim, Bodø, Tromsø og Vadsø!

sparebanken
NOR

Minneord

Tidligere kasserer i Vestoppland Slektshistorielag, Eilif Rognerud, Dokka, døde 21. juni 1991, 70 år gammel og ble gravlagt fra Nordsinni kirke 1. juli. Han var skogeier og lærer ved den videregående skolen på Dokka og ivrig elgjeger og slektsforsker. Han skrev bok om sin egen slekt, et grundig arbeid å bygge videre på. Han var kasserer i Vestoppland Slektshistorielag fra årsmøtet 22. januar 1987 til årsmøtet 17.2 1991 altså i fire år. Og dette var fire framgangsrike år for laget i det medlemstallet økte fra 269 til 320, også økonomien bedret seg. Eilif Rognerud var en hyggelig og tillitsfull mann som det var en glede å samarbeide med. Han gikk inn for de oppgavene han fikk og løste dem på en god måte. Sammen med sin australsk fødte kone Pat fikk han fire barn og har i dag tre barnebarn. Familien bodde også ei tid i Australia. Gjennom tidsskriftet sender vi en takk for det Eilif gjorde for laget og lyser fred over hans gode minne. (AA)

TURKJØRING

på inn- og utland.

utføres med de mest moderne og komfortable busser
Godstransport — rimelig, sikker og hurtig.

SKAL DE TIL HOVEDSTADEN?

Benytt LANDEKSPRESSEN!

Kontakt oss om Eeres transportbehov

A/S HADELAND

BILSELSKAP

Telef.: 063-28 700

Telex 71842 HBS'N

2770 Jaren Norge

- De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland
Brev: Postboks 100, 2770 Jaren (De gamle Posten) 063 28 700*
10-19.20	Et utvalg slektsbøker..		<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>
9. 110.00	Wasberg: ABC-i slektsgranskning	94,-	<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>
0	Hovdehaugen: Slektsgranskning	129,-	<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>
	Michaelsen: Slekten-en innføring	98,-	<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>
	Dam: Slektsboken	112,-	<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>
	Slekten-skjema 1-4 pk. a 50skjema	34,-	<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>
	---		<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>
1. 110.00	Årbok for Hadeland-vi skaffer de fleste av gamle utgaver.		<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>
	Bind 4 av Bygdebok for Hadeland er fremdeles å få		<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>
2. 110.00			<i>De 8000 i Hadeland, Brønnøysund og i alle de andre bygder i Hadeland</i>

BOKHANDEL
Telefon 30 091 - 2150 Gran

Brandbu BOKHANDEL
2760 Brandbu 063 34920

Elvarmen er miljøvennlig

Elektrisiteten gir oss elvarmen — den rene varmen. Ingen røyk, sot eller aske — ingen aggressive gasser — ingen forurensning av luft, jord eller vann.

Derfor er elvarmen også fremtidens varmesystem.

ET OPPLYST HADELAND
- VÅRT ANSVAR

HADELANDS ENERGIVERK

2770 JAREN

TELEFON: 28 120

Feilmelding utenom arbeidstid: 28 710

GRAN
HANDELSSENTER

en historie for seg

Jernbane	60
Post	forretninger
Banker	samlet i ett område
Vinmonopol	ved riksveg 4

MØTEPLASSEN PÅ H A D E L A N D!

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

**GRAN
SPAREBANK**

2770 JAHNEN - TELEFON (063) 28000

SPAREBANKEN

JEVNAKER

LUNNER